

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему

“Облік і контроль необоротних активів у закладах освіти”

Виконала: студентка групи ОО(з)-41

спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Попівчак Юлія Ігорівна

Керівник Василюк М.М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Мигович Т.М.

(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	6
1.1. Економічний зміст, склад необоротних активів та їх значення.....	6
1.2. Класифікація необоротних активів.....	13
1.3. Вплив облікової політики на ефективність використання необоротних активів.....	22
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ, ЇХ КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ.....	30
2.1. Формування, особливості організації та методика обліку і аудиту основних засобів.....	30
2.2. Методичні основи контролю, особливості синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів.....	40
2.3. Документальний склад та оформлення необоротних активів в закладах освіти.....	46
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	53
3.1. Проблемні питання обліку і контролю основних засобів та необоротних активів.....	53
3.2. Шляхи покращення облікової політики в частині необоротних активів в освітніх закладах.....	59
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодення показує нам, що для якісного здійснення освітньої, наукової, навчально – виховної, видавничої, науково-технічної, творчої, спортивно - оздоровчої, культурно - мистецької, та інших галузей діяльності закладам освіти (навчальним закладам) необхідно використовувати та ефективно формувати сучасну матеріальну базу. Майно (активи) закладу освіти є тією основою матеріальної бази, а саме розпорядження цим майном на правах власності чи володіння, яке знаходиться на балансі закладу. Тому проблема формування обсягу та стану активів, у відповідній структурі, яке забезпечує досягнення економічного ефекту діяльності (господарської) навчальних закладів є актуальною весь час.

Облік необоротних активів займає важливе місце в системі бухгалтерського обліку, тому що від правильності його ведення повинна випливати тільки достовірна фінансова звітність підприємства. Для того щоб підтримувати необхідний рівень економічної ефективності відповідні суб'єкти зобов'язані дбати та підтримувати свою матеріально-технічну базу. Це відбувається в основному шляхом інвестування, що забезпечує надходження, нематеріальних активів, основних засобів та інших необоротних активів на підприємство. При цьому важливим аспектом виступає правильність у веденні обліку та оцінка отриманих необоротних активів підприємством. Ефективність управління необоротними активами, залежать від об'єктивності висновків, за результатами контролю та аналізу достовірної інформації з різними операціями які відбуваються з цими активами.

Значні внески у розвиток теоретичної частини питань обліку, аналізу та контролю необоротних активів зробили такі вчені, теоретики – економісти : С.Ф. Голов, І.М. Павлюк, П.С.Смоленюк, Т.В. Польова, А.Е.Абдурахманова, С.О.Клименко, Л.В. Мікрюкова, Р.Т. Джога, В.В. Ясишена, І.О. Бланк, А.В. Волчек, Л.Т. Ловінська, В.Е. Ванкевич, В.С.Сеймон, О.В. Костюнік, Т.С. Чайковська, Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська, О.С.

Борисюк, Б.П. Дмитрук, Л.М. Германенко, Н.М. Светлова, Л.К. Сук, Н.Г. Виговська, М.Я. Дем'яненко, Л.І. Жидєєва, О.М. Андрієнко, Ю.В. Подмешальська, О.В. Троян, Л.В. Біла, І.Я Максименко, Н.М. Ткаченко, С.В. Хома, Т.М. Сплавник, Т.В. Черкашина, І.О. Кондратюк, С.О. Шевченко, О.В. Цятковська, О.В. Борович, В.Я. Плаксієнко, Ю.О. Романченко, Т.В. Канєва, О.В. Гамова, Т.А. Сірkach, І.А. Козачок, Н.В.Рамосєд, Л.С. Бачинська, О.В.Богданюк, Н.М. Хорунжак, В.М. Метелиця, Н.І. Коваль.

Незважаючи на велику цінність одержаних науковцями, дослідниками, теоретиками результатів, особливе місце займають такі питання як, порядок організації обліку необоротних активів у закладах освіти, також економічна сутність необоротних активів, організаційно - методичні особливості аналізу та контролю даних активів, і вдосконалення обліку необоротних активів закладів освіти. Дискусія та наявність невирішених питань, практичних і теоретичних положень, обумовлюють актуальність та цільову спрямованість обраної теми кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є, обґрунтування та аналіз теоретичних та практичних аспектів оцінки стану активів закладу, також застосування положень та рекомендацій, які стосуються категорії необоротних активів у закладах освіти.

З метою досягнення даної теми було поставлено та вирішено наступні завдання:

- уточнити та надати економічний зміст поняттю, обліку та контролю необоротних активів, з метою впорядкування та відображення вказаного виду майна в обліковій системі закладу освіти;
- виявити особливості впливу облікової політики на ефективність використання необоротних активів ;
- узагальнити методичні основи контролю, також особливості синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів;

- дослідити проблемні питання стосовно обліку та контролю основних засобів та необоротних активів в цілому;
- запропонувати шляхи покращення облікової політики в частині необоротних активів в освітніх закладах.

Об'єктом дослідження є процес, особливості обліку та контролю необоротних активів вищого професійного училища №13 м. Івано-Франківська.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних основ управління необоротними активами закладів освіти.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є: системність до розкриття сутності (економічної) необоротних активів, також процеси обліку та аналізу їх. Теоретичною базою є наукові праці, дисертації вітчизняних та зарубіжних економістів теоретиків, практиків обліку, аналізу, контролю необоротних активів, також законодавчо закріплених нормативно-правових актів України. При вирішенні поставлених завдань, у кваліфікаційній роботі були застосовані загальнонаукові методи: аналізу, синтезу, групування, вибіркового обстеження, наукової абстракції, індукції, економіко - статистичних прийомів дослідження.

Структура кваліфікаційної роботи. Дана робота складається із вступу, з трьох розділів із підрозділами, висновків, список використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

1.1. Економічний зміст, склад необоротних активів та їх значення

Основною матеріальною і технічною базою діяльності є їхні активи. Активи, а саме їхній обсяг залежить від розмірів підприємства чи закладу, та яку діяльність проводить це підприємство чи установа. Роль необоротних активів у процесі їхнього користування зумовлює особливі вимоги до складу інформації про їх наявність, рух, стан і використання. Теперішня ринкова система управління потребує більшої інформації оперативної і комплексної про необоротні активи, тому система обліку та контролю повинна будуватися так, щоб максимально забезпечувати необхідною інформацією у разі виникнення потреби.

Насамперед потрібно надати визначення необоротним активам – це матеріальні та нематеріальні засоби праці, які належать установі. Вони забезпечують її функціонування, строк їхньої експлуатації становить більше одного року. Завдання бухгалтерського обліку щодо матеріальних необоротних активів:

1. Чітке та достовірне документальне оформлення, своєчасне відображення у регістрах обліку, знос, надходження, переміщення, ремонт, вибуття та модернізація всіх необоротних активів, які належать установі, також в тому числі зданих у оренду;
2. Контроль, збереження, ефективне використання необоротних активів
3. У разі виявлення непотрібних, не функціональних підприємству/установі необоротних активів у подальшому з метою їхньої реалізації, або передачі іншим організаціям;
4. Достовірне оцінювання необоротних активів в обліку та звітності бюджетної установи.

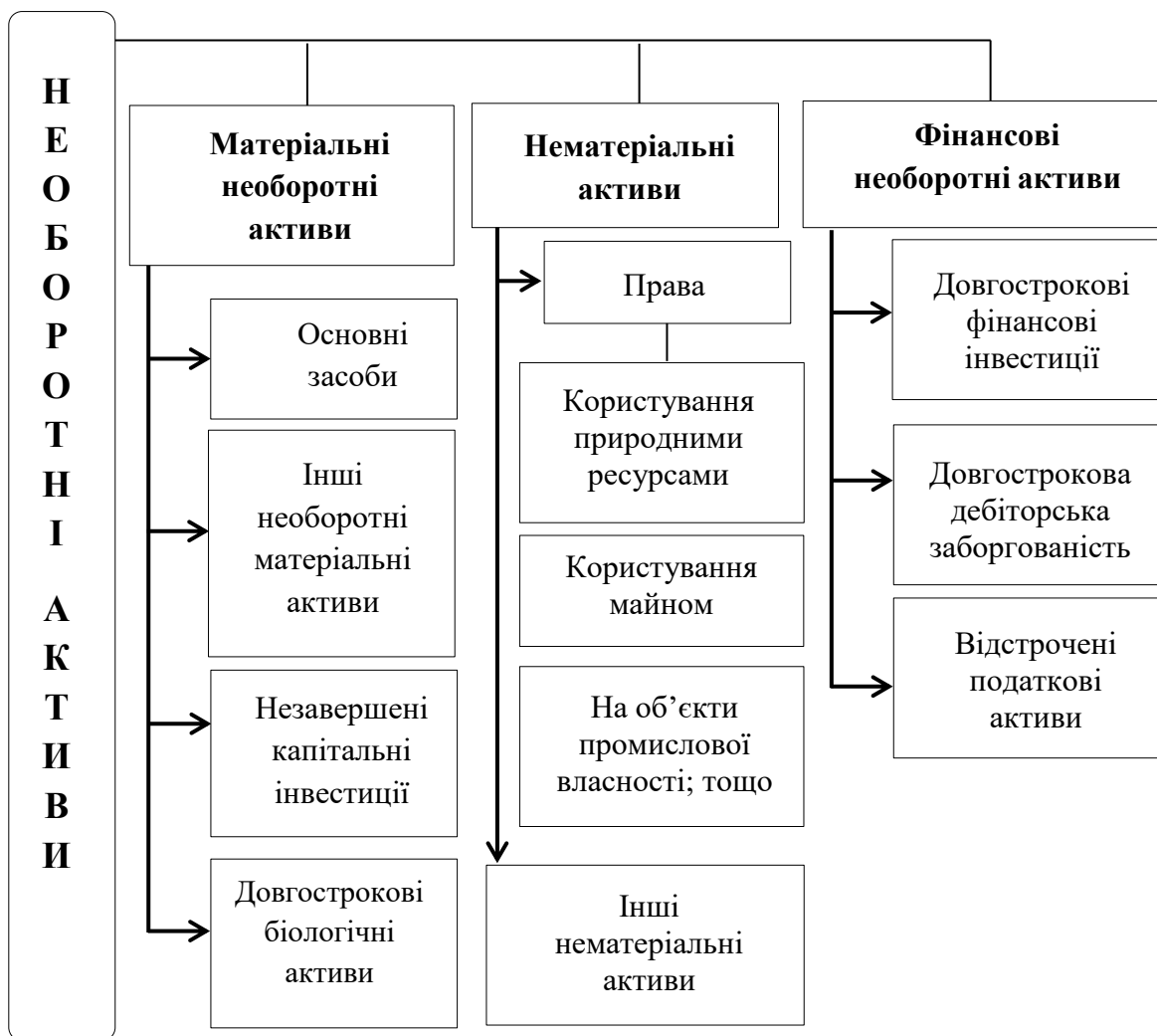
Початковий етап дослідження містить в собі розбіжності які є у визначенні нематеріального активу. Для уточнення терміну «нематеріальний актив» проводиться порівняння визначень даного активу у різних нормативно-правових документах. Наприклад, беручи до уваги Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи», М(С)БО 38 «Нематеріальні активи».

НП(С)БО 122 « Нематеріальні активи» містить таке визначення щодо нематеріального активу: «... це немонетарний актив, який не має матеріальної форми, та може бути ідентифікований» [1]

В М(С)БО 38 «Нематеріальні активи» визначення відрізняється тільки у словах: «...який не має матеріальної форми».[17] Так само як в М(С)БО 38 і в методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку нематеріальних активів визначення нематеріальних активів ідентично співпадає, доповненням є (незалежно від строку їх корисного використання/експлуатації [17].

Всі наукові дослідження неможливі без чітко визначеної термінології. З світовим розвитком економіки та бухгалтерського обліку відбулося і до сих пір відбувається формулювання чітких облікових категорій та понять. На основі міжнародних стандартів категорія «необоротних активів» з'явилася на теренах економічної науки, а саме у системі обліку, з прийняттям відповідних національних стандартів (положень) з бухгалтерського обліку. Ресурси (активи) згідно вище вказаних положень в діяльності підприємства, установи за функціональною участю поділяються на оборотні та необоротні . Що стосується оборотних активів, то до них належать кошти (грошові), які необмежені у використанні, також інші активи які призначені для реалізації терміну меншого ніж одного року з дати балансу. А необоротними активами є ті всі активи період корисного використання яких перевищує один рік [6].

Склад необоротних активів схематично зображено на рис.1.1

Рис.1.1. Склад необоротних активів

В результаті порівняння визначень у нормативно-правових документах, виявлено що поняття «нематеріальні активи» схожі між собою за значенням. В НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи», М (С)БО 38 і методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку нематеріальним активом, вважається немонетарний актив. Він немає фізичної/матеріальної форми і може бути ідентифікованим. Цікавим спостереженням у науковій праці В.В. Ясишина, вказівкою на те що у методичних рекомендаціях із бухгалтерського обліку нематеріальних активів є уточнення, яке стосується строку їх корисного використання, який може бути різним без будь-яких обмежень. З нашої точки зору такий підхід має дві сторони які вносять непорозуміння щодо його(нематеріальний актив) визнання [11].

З одного боку у частині визначення «незалежно від строку їх корисного використання/ експлуатації», тобто означає що строк може бути визначений, а

може бути і не визначеним. Коли не визначений строк використання, потрібно розуміти, що цей строк не обмежується якимись конкретними роками чи терміном, але в той самий час він не може бути і безкінечним. З іншого боку у визначенні не уточнено, що нематеріальний актив повинен використовуватися протягом періоду який більший одного року. Тому виникає суперечність щодо віднесенню їх до класу необоротних активів, в тому що до нематеріальних активів можна включати активи із строком використання до одного року, і відповідно у відображенні у першому розділі балансу [6;11].

Для того щоб правильно зрозуміти таке поняття як «необоротні активи», та розкрити його сутність, слід визначити який зміст вкладають в цей термін різні науковці економісти. У бухгалтерському обліку, фінансах, економічній теорії, по різному трактується дане поняття, по різному розглядається, інколи навіть зустрічається інша назва терміну, який є об'єднуючим для засобів довгострокового користування.

Посилаючись на працю Голова С.Ф., який зазначає що, закордонні вчені науковці, поняття необоротних активів визначають по-різному. Наприклад в Німеччині поняття необоротних активів має назву – основний капітал, фінансові активи; у Швейцарії а активи балансу необоротні активи об'єднані в одну групу – основні засоби; у Єгипті – моральний (нематеріальні активи), основний (основні засоби), ресурсний капітал (природні багатства); в Естонії поняття – основне майно, яке включає в себе матеріально – основне і нематеріальне майно [2, с.165] .

Те що в юриспруденції та економіці називають капіталом, те в бухгалтерському обліку називається активами. Отже, необоротні активи, основний капітал є складовою активу майна підприємства, установи. Варто згадати що в іноземній економічній та обліковій практиці дане поняття, як було раніше згадано позначаються із різними термінами які впливають із особливостей перекладу з різних мов світу. Наприклад у перекладі на англійську необоротні активи мають назву non-current assets, long-term assets (довгострокові

активи), fixed assets(фіксовані активи) тд. Що стосується вітчизняних праць, то у 60-х- початок 70-х основною складовою необоротних активів, визначалися основні засоби, тобто такі активи які не перевищували строку служби більше 12 місяців , які на протязі всього часу використання зберігали свою натуральну форму, а в міру коли використовувалися втрачали свою вартість. Ця вартість переносилася у готовий продукт і поверталася до власника в грошовому виразі, під виглядом амортизації [3,с.34].

Вже у 1994 році у нормативних документах , які регламентували основи бухгалтерського обліку, основні засоби розглядалися як сукупність матеріально - речових цінностей, які використовувалися у натуральній формі протягом довгого часу у невиробничій сфері та у сфері матеріального виробництва. Під час здійснення реформування системи бухгалтерського обліку України, визначення основних засобів досить широко використовувалося бухгалтерами. На сьогоднішній час виступає нагальним питання, яке потребує вирішення є ведення одного спільного тлумачення поняття «необоротні активи», яке має цілком і повністю розкривати його зміст, та бути законодавчо підтвердженим, узгодженим у нормативно-правових актах України.

До прикладу можна розглянути у законодавчо - закріплених нормативно-правових документах , економічну сутність необоротних активів. (таб.1.1).

Становлення поняття необоротних активів проходило в декілька етапів. На завершальній стадії воно вже має більш окреслене та чітке значення, яке дозволяє описати детальніше активи підприємства, установи.

Таблиця 1.1

Джерело походження	Визначення терміну (поняття)	Доповнення (примітка)
НП(С)БО 122 «Нематеріальні активи» [1]	Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований;	Це визначення, ніяк не характеризує та не конкретизую склад необоротних активів. Тільки зводиться до

		ідентифікації та форми необоротних активів
М(С)БО 38 [17]	Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований.	Визначення вказує тільки на відсутність фізичної субстанції, цим не конкретизує склад необоротних активів.
Фонд державного майна [30]	Необоротні активи - це нематеріальні та матеріальні ресурси, як є закріплені підприємством на праві відання (господарського) чи на праві оперативного управління. Забезпечують провадження його основної діяльності та строк корисної експлуатації яких становить більше 12 місяців, або операційного циклу, якщо той більший ніж 1 рік	Визначення вважається найбільш розкритим і повним. Розкриває всю суть необоротних активів, порівняно із вище вказаних, оскільки із попередніми характеристиками вказує на необхідність права володіння чи користування необоротними активами суб'єктів діяльності (господарської)

Також нематеріальний актив можна визначити шляхом його поділу, у цьому випадку суб'єкт господарювання може, продавати, обмінювати, орендувати, або вчиняти будь-які інші економічні вигоди, які пов'язані з активом. Варто зазначити також, що входить до складу інших необоротних активів, а до них відносяться ті матеріальні активи, які використовуються підприємством тривалий час (більше року), але вони не відобразилися в складі основних засобів. До цієї групи активів зокрема відносяться, ті активи які відіграють другорядне значення в діяльності підприємства, мають не високу вартість, або їхня наявність більш характерна для інших підрозділів або окремих підприємств. До цього складу можна віднести незавершені капітальні інвестиції. Незавершені капітальні інвестиції – це вкладення у будівництво. До цього відноситься реконструкція, модернізація або придбання, що проводиться

підприємством, тобто виготовлення основних засобів і інших необоротних матеріальних активів. Сюди ж можна включити, проплачені аванси, які призначаються для фінансування цього будівництва [6].

Для здійснення подальших відтворювальних процесів, функціонування та розвитку будь-якого виробництва, економічний зміст необоротних матеріальних активів окреслює їх значення. Тому що зростання та вдосконалення засобів праці забезпечує безперервність у виробництві та продуктивність праці виробничого персоналу. Можна сказати що необоротні матеріальні активи є одним із факторів процесу виробництва. А сам процес виробництва здійснюється за умови поєднання робочої сили і засобів виробництва [4].

Поряд із матеріальною складовою необоротних активів, слід звернутися і до нематеріальних активів. Згідно із нормами НП(С)БО 122 « Нематеріальні активи» у розділі 1 п.4 «нематеріальним активом є немонетарний актив. Даний актив не має матеріальної форми, ідентифікується (по можливості), та утримується підприємством протягом періоду (понад 1 рік), для таких груп, як виробництво, торгівлі, надання в оренду іншим особам чи в адміністративних цілях [1].

Використання у навчальній господарській діяльності закладу освіти залежно від строку та специфіки активи поділяють на оборотні та необоротні. До необоротних активів відносяться господарські засоби, які обслуговують основну діяльність більше одного року з терміну використання, а до оборотних відносяться господарські засоби, які обслуговують основну діяльність до одного року з терміну використання [8,с.11].

Розглянемо процес аналізу стану та структури активів навчального закладу. З яких етапів складається:

Етап 1. Аналіз активів по вертикалі та горизонталі;

Етап 2. Аналіз оборотних та необоротних активів закладу освіти;

Етап 3. Аналіз коефіцієнтів активів (структури активів);

Етап 4. Основні засоби. Якісна характеристика.

Що до першого етапу, то вертикальний (структурний) аналіз базується на розрахунку питомої ваги окремих фінансових показників (структурних складових агрегованих). Що стосується горизонтального аналізу, ще його називають трендовий, то він базується на вивченні динаміки окремих фінансових показників навчального закладу у часі. Фінансові коефіцієнти, а саме їх аналіз базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності навчального закладу між собою [9, с.551-552].

Отож, розглянувши різні тлумачення поняття «необоротні активи», у науковій літературі, дисертаціях вчених-економістів, різних статтях як українських вчених так і зарубіжних, а також на рівні визначеному законодавством України, можна сказати наступне, що необоротні активи – це сукупність фінансових, нематеріальних та матеріальних ресурсів і прав, які беруть участь у наступних процесах: виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, або ж утримуються для їх використання для цілей соціально-адміністративних, від них очікується отримувати економічні вигоди довготривалий час, більше одного року, або операційного циклу. Це визначення описує та розкриває економічну суть необоротних активів, характеризує їх як об'єкт управління та обліку. Воно в свою чергу дає змогу ефективно визначати їх склад, характерні риси, стан наявності і руху даних об'єктів .

1.2. Класифікація обліку необоротних активів

Питання класифікації необоротних активів є надзвичайно важливим, оскільки від правильності, обґрунтованості проведеного групування об'єктів необоротних активів у майбутньому буде залежати як буде побудована система обліку та контролю на підприємстві (закладу освіти).

Що стосується організації обліку надходження необоротних активів, воно здійснюється наступним чином: 1). Відбувається підготовка роботи по закупівлі

необоротних активів; 2). Встановлюється порядок приймання об'єктів (необоротних активів) та їх ідентифікація; 3). Здійснюється вибір первинних документів та їх оприбуткування. Віднесення об'єктів обліку до складу необоротних активів здійснюється згідно до Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Необоротні активи-це матеріальні та нематеріальні ресурси, які належать та забезпечують функціонування підприємства та строк експлуатації яких, становить більше ніж 1 рік. Склад необоротних активів включає в себе:

- Основні засоби (необоротні активи, які мають матеріальну форму, вартість яких не перевищує 20 000 грн.);
- Інші необоротні матеріальні активи (необоротні активи, які мають матеріальну форму, але із певних причин не можуть бути віднесені до основної групи);
- Нематеріальні активи (вважають активи які зазвичай не мають фізичної форми, вони використовуються у діяльності підприємства більше одного року).

Для раціональної організації обліку необоротних активів необхідною умовою виступає класифікація необоротних активів. При розробці класифікації рекомендуємо керуватись вище згаданим порядком (Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі), рис.1.2.

Важливим є те, що класифікація необоротних активів бюджетних установ відрізняється від класифікації необоротних активів не бюджетних установ. В першу чергу важливою класифікаційною ознакою виступають, джерело придбання, призначення активів (функціональне), також право власності, матеріальна форма. Всі названі ознаки мають великий вплив у організації обліку.

За
функціональним
призначенням

1. Основні
2. Допоміжні

Рис.1.2. Класифікація необоротних активів.

Необхідно зупинитися на більш детальній характеристиці основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, які стосуються бюджетних установ табл.1.2. (відповідно порядку)

Також ми вважаємо, що необхідно звернутися до наукових праць

НЕОБОРОТНІ АКТИВИ (відповідно порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі) [6]		
Клас 1. Нефінансові активи		
(10) ОСНОВНІ ЗАСОБИ	(11) ІНШІ НЕОБОРОТНІ МАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ	(12) НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ
<p>(101) Основні засоби та інвестиційна нерухомість розпорядників бюджетних коштів</p> <p>(102) Основні засоби та інвестиційна нерухомість державних цільових фондів</p>	<p>(111) Інші необоротні матеріальні активи розпорядників бюджетних коштів</p> <p>(112) Інші необоротні матеріальні активи державних цільових фондів</p>	<p>(121) Нематеріальні активи розпорядників бюджетних коштів</p> <p>(122) Нематеріальні активи державних цільових фондів</p>
<p>1010 (1020) «Інвестиційна нерухомість»;</p> <p>1011 (1021) «Земельні ділянки»;</p> <p>1012 (1022) «Капітальні витрати на поліпшення земель»;</p> <p>1013 (1023) «Будівлі, споруди та передавальні пристрої»;</p> <p>1014 (1024) «Машини та обладнання»;</p> <p>1015 (1025) «Транспортні засоби»;</p> <p>1016 (1026) «Інструменти, прилади, інвентар»;</p> <p>1017 (1027) «Тварини та багаторічні насадження»;</p> <p>1018 (1028) «Інші основні засоби».</p>	<p>1111 (1121) «Музейні фонди»;</p> <p>1112 (1122) «Бібліотечні фонди»;</p> <p>1113 (1123) «Малоцінні необоротні матеріальні активи»;</p> <p>1114 (1124) «Білизна, постільні речі, одяг та взуття»; 1115 (1125) «Інвентарна тара»;</p> <p>1116 «Необоротні матеріальні активи спеціального призначення»; 1117 «Природні ресурси»;</p> <p>1118 (1127) «Інші необоротні матеріальні активи»;</p> <p>1126 «Необоротні активи спецпризначення для розподілу, передачі».</p>	<p>1211 (1221) «Авторське та суміжні з ним права»;</p> <p>1212 (1222) «Права користування природними ресурсами»;</p> <p>1213 (1223) «Права на знаки для товарів і послуг»;</p> <p>1214 (1224) «Права користування майном»;</p> <p>1215 (1225) «Права на об'єкти промислової власності»;</p> <p>1216 (1226) «Інші нематеріальні активи».</p>

економістів-теоретиків та практиків, які надають свої тлумачення щодо

класифікації необоротних активів. Наприклад Т.В. Польова вважає, що для того щоб раціонально організувати облік нематеріальних активів та ефективно управляти ними, потрібно дотримуватись наступної класифікації, за ознаками: стан, строки корисного використання, видами прав, напрямками вибуття та прибутку – із зазначенням мети їх застосування. Але як на нашу думку. Дана класифікація потребує більшого розширення та удосконалення [5].

Н.М. Бразілій у своїй праці визначає такі групи, як: шляхи надходження, правову ознаку, термін використання, ступінь ідентифікації, ступінь правової захищеності тощо. Спрощення класифікації не може в повному обсязі охарактеризувати всі нематеріальні активи. На сьогоднішній день ці ознаки можуть використовуватись для цілей бухгалтерського обліку, але як і вище зазначалось потребують удосконалення, у зв'язку із складністю видів нематеріальних активів, ну і операцій у яких вони приймають участь [26].

Автори різних статей, особливо бухгалтери, необоротні активи класифікують за однією ознакою – за матеріальністю. Найширшу класифікацію необоротних активів надає автор у своєму підручнику з фінансового менеджменту І.О. Бланк [12,с.230]. Він виділяє декілька кваліфікаційних ознак, для цілей управління цими активами (необоротними):

- За основним функціональним видом на : нематеріальні активи та основні засоби;
- За характером володіння на: орендовані та власні;
- За характером обслуговування операційної діяльності (окремих напрямів), необоротні активи, які обслуговують процес реалізації, виробництва продукції; які обслуговують процес управління операційною діяльністю;
- За характером відображення зносу на : активи (необоротні) що амортизуються та на ті які не амортизуються .

Автор А.В. Волчек (Білорусь), у складі необоротних активів крім основних засобів виокремлює матеріальні цінності. Вони призначені для надання у тимчасове володіння, користування іншим організаціям [13,с.6].

Зарубіжне законодавство з бухгалтерського обліку, більшості країн світу майже не відрізняються. Серед необоротних активів обов'язково виділяють матеріальні активи (основні засоби), нематеріальні активи та фінансові активи. Наводимо приклади статей балансу для необоротних активів різних країнах (таб.1.2).

Джога Р.Т, у своєму навчальному посібнику вказує на таку кваліфікаційну ознаку, автор вказує що доцільно розрізняти основні та допоміжні необоротні активи. До основних необоротних активів варто відносити такі об'єкти які ідентифікуються як необоротні активи. Безпосередньо беруть участь у виконанні основних (за профільною ознакою) функцій відповідної установи (наприклад навчальних, медичних, наукових). До них належить ряд приміщень, навчальних, лікарняних, лабораторних, а також книгосховища, навчальне, наукове, медичне обладнання тощо. Що стосується групи допоміжних необоротних активів, то їх формують однойменні об'єкти, установа використовує їх з метою виконання своїх основних профільних функцій. До цих активів належать корпуси й приміщення (адміністративні), транспортні засоби (службові автомобілі), господарське та канцелярське обладнання управлінських структурних підрозділів тощо [10].

Що стосується необоротних активів у закладах освіти, ці активи являють собою сукупність речових і нематеріальних цінностей та об'єктів, які належать установі. До складу необоротних активів відносяться, земельні ділянки, будинки, споруди, частини будинків, які на правах власності належать установі.

Отже, проаналізувавши та дослідивши класифікацію і склад необоротних активів, можна визначити моменти які є проблемними. Класифікація здійснюється для розподілу об'єкту на групи за відповідними ознаками. Як бачимо із вище проаналізованих досліджень багатьох вчених, які пропонують

різні класифікаційні ознаки необоротних активів, однак в бухгалтерському обліку найбільш поширеною є класифікація за функціональними видами.

Таблиця 1.2.1

Склад необоротних активів підприємств різних країн світу

Зарубіжна країна	Приклади статей балансу для необоротних активів
Польща	<ul style="list-style-type: none"> • Нематеріальні активи • Матеріальні необоротні активи • Довгострокові інвестиції, міжперіодні розрахунки • Довгострокова дебіторська заборгованість
Словаччина	<ul style="list-style-type: none"> • Довгострокові матеріальні та нематеріальні активи • Довгострокові фінансові інвестиції
Молдова	<ul style="list-style-type: none"> • Нематеріальні активи • Довгострокові матеріальні активи та фінансові активи • Інші довгострокові активи
Болгарія	<ul style="list-style-type: none"> • Довгострокові матеріальні, нематеріальні та фінансові активи • Торгова репутація • Відстрочені податки • Витрати майбутніх періодів
Україна	<ul style="list-style-type: none"> ○ Нематеріальні активи ○ Основні засоби ○ Довгострокові біологічні активи та фінансові інвестиції ○ Довгострокова дебіторська заборгованість
Азербайджан	<ul style="list-style-type: none"> • Нематеріальні активи • Інвестиція в нерухомість • Споруди і обладнання, земля • Біологічні активи та природні ресурси • Різні інвестиції, які обліковуються за методом пайової участі • Довгострокова дебіторська заборгованість • Відкладені податкові активи • Інші довгострокові фінансові активи

Чехія	<ul style="list-style-type: none"> • Довгострокові фінансові активи • Необоротні матеріальні та нематеріальні активи
Литва	- Нематеріальні, матеріальні та фінансові активи,

На наш погляд, більш прихильною є думка, що всі активи, які утримуються чи використовуються бюджетними установами, закладами освіти більше одного року не варто називати «необоротними активами». Більш доречним за сучасних економічних умов по відношенню до активів, використовувати термін «довгострокові». Ці активи які не будуть приносити економічну користь підприємству чи закладу, наприклад застаріле обладнання (виробничі станки, інструменти, прилади), техніка, програмне забезпечення (комп'ютерна техніка), не функціональне приміщення тощо. Такі активи можуть бути збуті, описані, продані, перепродані, здані в оренду тощо. Навіть якщо взяти до уваги вітчизняну форму балансу та рахунки бухгалтерського обліку у складі яких є необоротні активи, часто по відношенню до дебіторської заборгованості, фінансових інвестицій, біологічних активів вживається поняття «довгострокові», а не «необоротні активи».

Такі науковці як, Л.Г. Ловінська [14], В.Є. Ванкевич [15], В.С.Сеймон [16], в економічній літературі, також пропонують змінити назву необоротних активів на довгострокові активи (засоби).

Отже, важливим етапом дослідження необоротних активів, є побудова цілком обґрунтованої, наукової класифікації вченими - економістами, адже із вище переліченого ми бачимо, що склад необоротних активів є доволі різноманітним. Проведений аналіз підрозділу, який стосується класифікації необоротних активів дав змогу уточнити всі основні види, а також обґрунтувати ознаки (класифікаційні) необоротних активів за основними їх об'єктами.

Костюнік О.В. та Чайковська Т.С. у своїй праці «Методологічні засади обліку необоротних активів», звертають увагу на наукові дослідження з питань

методології обліку необоротних активів , у яких спостерігають безліч розбіжностей [18]. Для того щоб отримати достовірну інформацію, яка має відповідати всім вимогам своєчасності, точності, яка описує наявність, стан та рух необоротних активів , та їх зношеність, потрібно дотримуватись правильності методологічних засад ведення бухгалтерського обліку , тому що облікові дані є основою фінансової звітності.

Як і національні стандарти так і міжнародні трактують поняття «Основні активи» майже ідентично. Проте існують деякі відмінності, зміст поняття основних засобів опираючись на стандарти мають таке визначення: основні засоби - це матеріальні активи, які використовуються підприємством у процесі господарювання, чи у наданні інших послуг (здачі в оренду). Від їх використання очікується отримання економічних вигод, строк експлуатації становить більше одного року, або оперативний цикл довше одного року [21].

Що стосується трактування поняття нематеріальні активи, то вище згадані автори вказують на немонетарність активів, які не мають матеріальної форми, але при цьому ідентифікуються [18].

Основними критеріями визнання нематеріальних активів є:

- Немонетарність;
- Підконтрольність;
- Можливість їх ідентифікацій;
- Відсутність матеріальної форми.

Коли відбувається надходження нематеріальних активів то вони зараховуються на баланс за первісною вартістю(вартість може коливатися в залежності від способу надходження, відповідно до національних стандартів). Що стосується міжнародних, то підприємства оцінюють (нематеріальний актив) за собівартістю, а надалі мають право собі обирати за якою вартістю оцінювати [18].

Тому, сформувавши підсумки, потрібно зауважити, що система бухгалтерського обліку надалі потребує вдосконалення та внесення доповнень та змін в законодавство. Для врахування специфіки діяльності підприємств, потрібно закріпити більш чіткі методологічні рекомендації, для того щоб допомогти підприємствам уникати небажаних помилок, під час виконання та відображення інформації в бухгалтерському обліку. І ще однією складовою є досягнення гармонізації між стандартами (національним та міжнародним), тому тема методологія обліку необоротних активів потребує надалі дослідження як наукового так і практичного, та є досить актуальною.

1.3. Вплив облікової політики на ефективність використання необоротних активів

Економіка України висуває високі вимоги до інформації, яка подається у фінансовій звітності підприємств. Бухгалтерський облік та підготовка фінансової звітності здійснюється підприємствами відповідно до методів та принципів які закріплені Законом України « Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [21] також представлені у національних Положеннях П(С)БО (Положення (стандартів) Бухгалтерського обліку).

Регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності на державному рівні України, здійснюється на основі єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Вони є обов'язковими для всіх підприємств, закладів, захищають та гарантують інтереси користувачів [22]. Облікова політика є інструментом організації бухгалтерського обліку. Визначення облікової політики закріплено у Законі України « Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», отже облікова політика – містить в собі сукупність принципів, методів та процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [22].

Установа самостійно на основі національного законодавства України, НП(С)БОДС (Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі) та інших нормативно-правових документах із бухгалтерського обліку, визначає облікову політику, а також зміни до неї. Оскільки у Методичних рекомендаціях щодо облікової політики передбачені альтернативи щодо обліку необоротних активів, доцільно зупинитися на формуванні облікової політики щодо цих активів рис.1.3[20]. Під час вибору складників щодо формування наказу про облікову політику щодо необоротних активів, рекомендуємо керуватися таким порядком.

**Рис.1.3.Складники облікової політики необоротних активів,
порядок їх вибору**

Також у наказі про облікову політику бюджетних установ, щодо необоротних активів доцільно визначити форми первинних документів, які використовуються для оформлення їх наявності, обліку, руху, правила документообігу і технологію обробки інформації яка стосується необоротних активів. Не менш важливою складовою обліку у бухгалтерському розумінні виступають – основні засоби. Їх складність полягає у визначенні визнання, оцінки, знецінення, переоцінки, амортизації, та інших важливих питань, які виникають у бухгалтерському обліку. Елементи Положення про облікову політику щодо основних засобів суб'єкта державного сектора визначаються «Методичними рекомендаціями щодо облікової політики суб'єктів державного сектору НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» [28].

Основні критерії (елементи), які необхідно розмістити в положенні про облікову політику щодо основних засобів відображаються у табл.1.3

Таблиця 1.3.

Основні елементи	Тлумачення (відповідно НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» [28])
Строки використання(експлуатації) основних засобів	«Строк корисного використання (експлуатації) та ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів переглядаються на кінець звітного року в разі зміни очікуваних економічних вигод від його використання.»
Терміни та методи нарахування амортизації основних засобів	1.Застосовується прямолінійний метод. «...при якому річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів.». 2. Нарховується раз на квартал, у разі якщо нарахування обрано наприкінці року, то це має зазначатися у Положенні про облікову політику.

Методи амортизації інших необоротних матеріальних активів	«...нараховується в першому місяці передачі у використання об'єкта необоротних активів у розмірі 50 % його первісної вартості та решта 50 % первісної вартості - у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу)».
Одиниці обліку основних засобів	Об'єкти основних засобів. Доцільно вказати одиниці обліку основних засобів у наказі про облікову політику
Первісна вартість основних засобів	Зараховується на баланс на підставі відповідних первинних документів, оцінюється за первісною вартістю (йдеться про об'єкт основних засобів).

Також у наказі варто визначити порядок контролю за наявністю та рухом необоротних активів, відповідальність посадових осіб; порядок обліку (аналітичного) та групування необоротних активів [24].

В розробку теоретичних основ, бухгалтерський облік та методологію облікової політики, підходів (методологічних) до проблем обліку необоротних активів і їх використання зробили великий внесок, провідні вчені, один із них Н.М.Хорунжак. У своїй праці науковець стверджує що нематеріальні активи мають великий чи навіть суттєвий вплив на забезпечення ефективності діяльності, перевагами, які проявляються за наявності певних прав та привілеїв [33].

Бюджетні установи/підприємства використовують різного виду нематеріальних активів, їх облік містить низку особливостей, навіть специфічних властивостей. Однією з яких є наявність у національному законодавстві альтернатив, в обліку нематеріальних активів. Облік є основним, важливим елементом наказу про облікову політику підприємства. Отже, що стосується елементів Положення про облікову політику щодо нематеріальних активів суб'єкта державного сектора, закріплені у методичних рекомендаціях

щодо облікової політики суб'єктів державного сектору, НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи» [29].

У табл.1.3.1 закріплені «Елементи Положення про облікову політику підприємства/установи щодо нематеріальних активів» [29]

Таблиця 1.3.1

<i>Строки (корисного) використання, експлуатації основних засобів</i>	<i>Терміни та методи нарахування амортизації</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. У додатку до Методичних рекомендацій визначені типові строки корисного використання нематеріальних активів. 2. В розпорядчому документі про облікову політику, за необхідності потрібно навести відповідне обґрунтування, у тому випадку якщо установа визначає(визначила) строки корисного використання об'єкта нематеріальних активів, які повністю чи частково відрізняються від наведених у додатку. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вартість нематеріальних активів із визначеними строками корисного використання систематично розподіляється протягом строку його корисного використання (експлуатації) на дату балансу, шляхом нарахування амортизації. 2. У розпорядчому документі про облікову політику за рішенням керівника, може передбачатися нарахування амортизації на річну дату балансу 3. Використовується прямолінійний метод при нарахуванні амортизації

Варто наголосити, що головним принципом формування облікової політики є послідовність. Тому є необхідність у прописі методів та процедур визначення строків використання нематеріальних активів і порядок їх змін.() Документ НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи»(), вказує на те, що амортизації підлягають активи ,яким визначені строки корисного використання, в той же час нематеріальні активи в яких строк корисного використання невизначений не амортизуються [29].

Як вже було раніше згадано, амортизація нематеріальних активів державного сектору нараховуються із застосуванням прямолінійного методу. Тому, під час того щоб сформувавши облікову політику щодо необоротних

активів, потрібно враховувати і терміни корисного використання груп основних засобів і нематеріальних активів, також і терміни нарахованої амортизації.

Але якщо брати до розгляду вплив Податкового кодексу України на облікову політику, зокрема в частині обліку необоротних активів, досліджено не достатньо. На сьогодні процес обліку характеризується непомірним впливом формування податкової звітності на організацію і методику обліку відповідною до функціональної ролі при управлінні діяльністю підприємств [25].

Розглянемо досвід зарубіжних країн щодо формування облікової політики. Облікова політика Німеччини. Балансова політика підприємства: 1) балансовий облік, 2) формування облікової звітності (не розмежовано). Облікова політика США. Виділено підвид обліку - має назву податковий облік «Tax accounting». Для України, можна розглянути варіанти формування облікової політики підприємства, по-перше розробити відокремлені накази про облікову політику, по-друге доповнити вже існуючу рекомендовану форму наказу про облікову політику, таким розділом (додатковим) «Організація формування податкової звітності, по-третє доповнити вже існуючу форму наказу про облікову політику додатковими вимогами (організаційними) щодо впровадження формування податкової звітності на підприємстві [24].

Такі автори як Дмитрук Б.П., Германенко Л.М, Светлова Н.М. у своїй статті надають порівнюють облікову політику зарубіжних країн та України відображення порівняльних принципів облікової політики відображено у (табл.1.3.2) [24].

Таблиця 1.3.2

Порівняння принципів облікової політики в Україні та за Міжнародними стандартами фінансової звітності

Принципи о обліковій політиці (назва)	Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ)	Україна
---------------------------------------	--	---------

Періодичність	Відсутні	Присутні
Автономність	Відсутні	Присутні
Послідовність	Присутні	Присутні
Повне висвітлення	Відсутні	Присутні
Обачність	Відсутні	Присутні
Безперервність	Присутні	Присутні
Єдиний грошовий вимірник	Відсутні	Присутні
Історична (фактична собівартість	Відсутні	Присутні
Нарахування та відповідність доходів та витрат	Присутні	Присутні
Превалювання сутності над формою	Присутні	Присутні

Правильне формування та дотримання облікової політики на підприємстві є однією з важливих умов для отримання достовірної інформації для відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Із важливих умов для забезпечення належної облікової політики у пунктах формування інформації про необоротні активи є її інформаційне забезпечення, якому має сприяти держава.

Систематизовані елементи облікової політики які узгоджені з П(С)БО, можуть використовуватися при формуванні облікової політики окремого конкретного підприємства. Це право вибору при формуванні облікової політики дозволяє впливати на результати діяльності суб'єктами господарювання. Основною проблемою, є відсутність стандарту який регламентує формування облікової політики, тому що це перешкоджає розповсюдженню оптимізації облікової політики [20].

Для формування облікової політики в частині організації обліку необоротних активів необхідно використовувати такі елементи облікової політики : - мінімальна вартість об'єкта; облікова одиниця; умови збільшення первісної вартості за рахунок витрат на капітальний ремонт; встановлення строку корисного використання (експлуатації); методи нарахування амортизації; порядок переоцінки тощо. За умови врахування всіх цих особливостей, таких як галузеві особливості, продуманого поетапного формування, створюються передумови для якісного ведення бухгалтерського обліку.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ, ЇХ КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ

2.1. Формування, особливості організації та методика обліку і аудиту основних засобів

Основні засоби – це основа матеріально-технічної бази підприємства, які формують його виробничий потенціал. Вони є найважливішою (однією із) економічною категорією, це вказує на те що вони забезпечують функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта. Діяльність бюджетних установ залежить від забезпеченості основними засобами.

Класифікуються основні засоби за такими критеріями [29]:

- За участю у виробництві на: активні та пасивні;
- За характером використання на: виробничі і невиробничі;
- За належністю до підприємства: власні та орендовані;
- За джерелом фінансування: основні засоби , які віднесені до статутного фонду; які придбані підприємством; виготовлені самостійно ;отримані безоплатно.

Щодо визначень основних засобів які закріплені на законодавчому рівні. ПКУ (Податковий кодекс України) стаття 14, п.14.1.138, надає тлумачення основним засобам, у такому вигляді «матеріальні активи... (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20 тисяч гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів)[34].

На нашу думку слід акцентувати більшу увагу визначенню яке міститься у НП(С)БОДС 121 «Основні засоби» оскільки саме воно підлягає бюджетним установам, «основні засоби – це матеріальні активи, які утримуються для використання їх у виробництві, також діяльності, або при постачанні товарів,

виконанні робіт і наданні послуг для досягнення мети потреб суб'єкта державного сектору...більше одного року».

Крім того важливим аспектом обліку основних засобів для бюджетних установ виступає облік отримання та використання фінансування (цільового) на придбання, ремонт, реконструкцію, спорудження основних засобів.

Вважаємо за необхідне наголосити на нормативно-правову базу на основі якої здійснюється ведення бухгалтерського обліку в бюджетній установі.

Організація обліку основних засобів на законодавчому рівні (або нормативно-правове регулювання) відображено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організація обліку основних засобів на законодавчому рівні

Найважливішою складовою управління бюджетною установою є саме організація бухгалтерського обліку, без неї не можливо ефективна робота установи. Ще організація означає, створення системи , яка вміщає умови,

елементи облікового процесу, метою у кінцевому результаті отримання своєчасної та достовірної інформації про виконання кошторису бюджетної установи. Метою ж виступає розробка облікової політики та оптимізація обробки інформації. Тому специфікою в організації бухгалтерського обліку є забезпечення контролю за виконанням кошторису видатків і доходів, передбачення у точному обліку видатків (фактичних) і пов'язаних з ним зобов'язань [36].

Облік основних засобів у бюджетних установах містить відмінності від обліку на підприємствах, відмінність полягає у регулюванні іншими законодавчими документами. Оскільки ми опираємося на бюджетні установи, то методологічною базою формування інформації про основні засоби виступає НП(С)БОДС 121 «Основні засоби».

Сук Л.К і Виговська Н.Г. трактують визначення основних засобів як сукупність цінностей матеріально-речових, а основні фонди - джерела формування оборотних і основних засобів. Ми вважаємо що дане трактування є не правильним, оскільки таке поняття як «основні фонди» є застарілим. Воно раніше було прописане у нормативно-правовому акті який втратив свою чинність, тому поняття «основні фонди» не доцільно використовувати [38].

На сьогоднішній час науковці визначення основних засобів тлумачать по-різному. Дем'яненко М.Я. вважає, що основні засоби є терміном бухгалтерського обліку, є синонімом до поняття «необоротні матеріальні активи» (до яких відносяться матеріальні активи, які установа отримує для використання їх у процесі діяльності, або для здійснення соціальних і адміністративних функцій, які використовуються протягом тривалого часу) [39]. Різні автори опираючись на норми законодавства України, вказують на те що основні засоби бюджетних установ потрібно класифікувати за двома групами [33]:

1 група – основні засоби (земельні ділянки, будинки, споруди, машини та обладнання, передавальні пристрої, транспортні засоби, прилади, інструменти, інвентар рослини(багаторічні насадження), тварини та інші основні засоби);

2 група – інші необоротні матеріальні активи (бібліотечні та музейні фонди, білизна, постільні речі, взуття та одяг, інвентарна тара, природні ресурси, необоротні матеріальні активи спецпризначення, та інші необоротні матеріальні активи).

До прикладу візьмемо Вище професійне училище № 13 м. Івано-Франківськ, до жовтня місяця 2006 року, училище мало структурний підрозділ, але шляхом реорганізації відбулося відділення у самостійний навчальний заклад, тому відповідно було знято із балансу. Цей підрозділ вважався необоротним активом. На балансі училища рахуються, передавальні пристрої, робочі, виробничі, силові машини та приладдя, обладнання, інструменти, прилади, господарський інвентар(столовий, кухонний), обчислювальна техніка, комп'ютерна техніка, бібліотечний фонд, спеціальні інструменти, службовий автомобіль, та багато інших матеріальних та нематеріальних активів довготривалого використання [10,41].

Відповідно даних фінансово-господарської діяльності ВПУ №13 за 2022/2023 рр. проводимо горизонтальний і вертикальний аналіз агрегованого бухгалтерського балансу (баланс Додаток 1,2) навчального закладу (табл.2.1):

Таблиця 2.1

Актив, тис. грн.	Станом на:		Пасив. тис. грн	Станом на:	
	1.01.2022	1.01.2023		1.01.2022	1.01.2023
А.І. Необоротні активи	881991	1965519	П.І. Власний капітал	-1574861	656897
А.ІІ. Оборотні активи	225611	570599	П.ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	-	-

А.ІІІ. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	П.ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення	2682463	1874221
			П.ІV. Зобов'язання пов'язані з НА, утр. для продажу, та групами вибуття	-	-
Баланс	1107602	2536118	Баланс	1107602	2536118

Можна побачити із вищеперерахованого, що склад основних засобів та необоротних активів є досить різноманітним та розширеним, тому вони потребують класифікації. Автори Жидєєва Л.І. та Андрієнко О.М. пропонують з метою поліпшення організації бухгалтерського обліку у бюджетних установах таку класифікацію яка відображена у табл.2.1.1 [40].

Таблиця 2.1.1

Ознака	Класифікація
1. За ознакою галузевої належності	Відносяться заклади: освіти, науки, культури, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту.
2. За характером участі у виробничому процесі	Виробничі Невиробничі (використовуються закладами освіти, науки, культури, тощо.
3. За приналежністю	Власні та орендовані основні засоби
4. За виконанням функцій у процесі діяльності	Активні (транспортні засоби, обладнання, прилади, які напряду беруть участь у процесах в тому числі обслуговування

	Пасивні (будинки, споруди, пристрої (передавальні), які забезпечують функціонування активних основних засобів.
--	--

Важливим моментом є те, що основні засоби визнаються активами тільки після того як відбулося їх введення у експлуатацію. До того часу вартості витрат на створення або придбання необоротних активів на субрахунках відображаються як капітальні інвестиції. Наведемо приклад на основі «Плану рахунків бухгалтерського обліку у державному секторі. (13) «Капітальні інвестиції» (131 Капітальні інвестиції розпорядників бюджетних коштів) субрахунків 1311 та 1312:

- у першому субрахунку 1311- придбавають основні засоби;
- у другому субрахунку 1312 – інші необоротні матеріальні активи [35].

Згідно із балансом закладу освіти ВПУ №13 (додатки 1,2) , пропонуємо здійснити аналіз активу та пасиву установи, табл. 2.1.2, 2.1.3

Таблиця 2.1.2

Статті активу	Сума, тис. грн.			
	01.01 2022	01.01.2023	Відхилення	
			+ / -	%
Нематеріальні активи	7,00	0,00	0,00	100
Основні засоби	293777,00	1226468	932691,00	78,4
Довг. фін. Інвестиції	0,00	0,00	0,00	X
Запаси	588207,00	739051	150844,00	20,4
Поточні фін. інвестиції	0,00	0,00	0,00	X
Дебіторська заборгованість	41988,00	80810,00	38822,00	48,0
Грошові кошти	129673,00	482448,00	352775,00	48,0
Витрати майб. періодів	0,00	0,00	0,00	X

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0,00	0,00	0,00	X
Необоротні активи	881991,00	1965519,00	1083528,00	55,1
Оборотні активи	225611,00	570599,00	344988,00	60,4
Валюта балансу	1107602,00	2536118,00	1428516,00	56,3

Із проаналізованого, можна побачити позитивні зміни, найбільшу питому вагу як у 2022 р. так і у 2024 р. мають необоротні активи.

Таблиця 2.1.3

Статті пасиву	Сума, тис. грн.			
	01.01.2022	01.01.2024	Відхилення	
			+ / -	%
Внесений капітал	363031,00	1435521,00	1072490	74,7
Додатковий капітал	0,00	0,00	0,00	x
Фінансовий результат	- 1937892,00	-778624,00	- 1159268,00	-59,8
Довг. кредити банків	0,00	0	0,00	x
Кред. заборг-сть за товари	0,00	0,00	0,00	X
Зобов.перед бюджетом	318559	14326,00	-304233	-21,2
Зобов. з оплати праці	45949,00	5909,00	-40040	-67,7
Зобов. зі страхування	845178,00	0,00	0,00	0,00

Зобов'язання, пов'язані з НА, за розрахунками за товари, роботи та послуги	1472777,00	1835508,00	362731,00	19,7
Зобов'язання за внутрішніми розрахунками'	0	36372,00	0,00	0,00
Власний капітал	-1574861,00	636897,00	-3010830,00	25,90
Баланс	1107602,00	2536118,00	1428516,00	56,3

Отже, найбільшу питому вагу як і в 2022 так і в 2024 займають – зобов'язання за розрахунками за товари, роботи та послуги.

Що стосується обліку основних засобів у частині акумулювання витрат на їх (створення) придбання то вони знаходять своє відображення у меморіальних ордерах [37].

1. Меморіальний ордер №4 «Накопичувальна відомість за розрахунками з дебіторами», застосовується у випадках, коли установа спочатку здійснила оплату за товари і послуги, а отримання відбудеться пізніше.
2. Меморіальний ордер №6 «Накопичувальна відомість за розрахунками з кредиторами», застосовується у випадках, коли отримання товарів і послуг відбулося швидше, а проведення оплати здійснить пізніше.

То при цьому будуть задіяні субрахунок: 2113 «Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги», (211 Поточна дебіторська заборгованість розпорядників бюджетних коштів), (21) рахунку «Поточна дебіторська заборгованість», або 6211 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», (621 Розрахунки за товари, роботи, послуги

розпорядників бюджетних коштів), (62) рахунку «Розрахунки за товари, роботи, послуги» [35].

Що стосується методики обліку та аудиту основних засобів у бюджетних установах, потрібно враховувати законодавчі зміни, які швидко змінюються. На даний час що стосується бухгалтерського обліку у бюджетній сфері, цей облік складається із обліку виконання (двох бюджетів) державного і місцевого та бухгалтерського обліку бюджетних установ. Це все потребує удосконалення у частині методології. Сюди відносимо перехід на єдині методологічні засади бух обліку і звітності і створення інформаційно-організаційного забезпечення бухгалтерського обліку.

Як було зазначено вище до бюджетних установ належать:

- Установи системи: освіти, науки, науково-дослідні інститути, культури, медичні заклади тощо.

Звернімо увагу на фінансово-господарську діяльність цих установ. Вони як юридично закріплені установи мають низку притаманних їм особливостей, які впливають на методику та організацію бухгалтерського обліку, відображено на рис.2.1.1

Рис.2.1.1 Особливості бюджетних установ, які впливають на методіку і організацію бухгалтерського обліку

На сьогодні стоять питання визнання основних засобів та їх оцінки, особливості нарахування амортизації основних засобів бюджетних установ, облік та визначення ремонтів основних засобів, а також формування первинних документів, внесення до облікових реєстрів в системі обліку. Для ефективної роботи установи і звичайно якісного надання послуг склад основних засобів поповнюється та оновлюється такими шляхами, як придбання, капітальне будівництво, безкоштовне отримання, і актуальним на даний час отримання гуманітарної допомоги. Найважливішим у цьому виступає особливий контроль за організацією обліку основних засобів за рахунок коштів спеціального фонду та загального фонду [10;56].

Аудит основних засобів та необоротних активів. Актуальність даного питання полягає, що насправді аудиторю на практиці необхідно серйозно підійти до вибору раціональної форми організації і методики аудиту основних засобів, для того щоб якісно опрацювати всі матеріали та досягти основну мету в аудиторській перевірці. Питанню аудиту основних засобів приділено безліч наукових праць, дисертацій та статей. Автори однієї із статті Ю.В. Подмешальська, О.В. Троян, Л.В. Біла, вказують наступне, що методологія аудиту основних засобів має ключові елементи, такі як [42]:

- загальний план (це документ організаційного, методологічного характеру, містить в собі основні етапи процесу аудиту (ці етапи повинні бути розміщені у логічній послідовності);
- тест внутрішнього контролю (даний тест проводиться аудитором, для того щоб отримати інформацію про суб'єкт господарювання, також для оцінки ризиків викривлення облікової інформації в первинних документах, фінансовій звітності, облікових реєстрах);
- програма аудиту (дана програма містить в собі перелік аудиторських процедур. Вони повинні відповідати всім критеріям твердження

управлінського персоналу установи. Критеріям яким повинні відповідати, це достовірність інформації, поставленій меті, завданням аудиторської перевірки);

- робочі документи аудитора (документи виконання аудиторських процедур. Дані документи мають доказову складову якісного виконання аудиторської процедури)
- аудиторський звіт (інформація яка знаходиться в даному документі має підтверджувальну силу, висновки та пропозиції в аудиторському звіті).

Своє відображення у бухгалтерському обліку наявності та руху необоротних активів у робочому плані рахунків бух обліку навчального закладу ВПУ №13 м. Івано-Франківська, передбачаються такі рахунки(синтетичні): 1) 10 « Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи», 13 « Знос (амортизація необоротних активів». Отже, можна підбити підсумок із вище вказаного, що методологічні підходи організації і методики аудиту основних засобів та необоротних активів у закладах освіти, мають цілеспрямовану мету на підвищення та покращення якості, ефективності аудиторської перевірки.

2.2. Методичні основи контролю, особливості синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів

Всі необоротні активи бюджетних установ, є державним майном, тому вони потребують посиленого контролю їх використання та відображення у звітності та обліку. Базою інформаційного значення необоротних активів у бюджетних установах є: нормативно-правові акти, документи, первинні документи, облікові регістри, бюджетна та фінансова звітність.

Щоб уникнути неправомірних ситуацій у бюджетних установах потрібно посилити контроль (внутрішній) та посилити відповідальність посадових осіб за завчасне недопущення порушень в обліку необоротних активів. Фактичним прийомом контролю є інвентаризація необоротних активів

у бюджетних установах, зокрема у навчальних закладах. Вона дає змогу встановити розходження між даними обліку і фактичними наявними необоротними активами.

Порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань у ВПУ №13 здійснюється відповідно вимог «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань».

Одним із найскладніших питань реформування бухгалтерського обліку є методика обліку необоротних активів. Особливістю необоротних активів виступає багаторазове використання у процесі діяльності бюджетної установи, також збереження початкової форми (вигляду) протягом терміну, який перевищує 1 рік.

Автор І.Я. Максименко у своїй науковій статті вказує на те, що бухгалтерський облік необоротних активів бюджетних установ має забезпечити наступне: 1) забезпечення контролю за зберігання необоротних активів; 2) забезпечити правильне оформлення документів, про рух необоротних активів; 3) своєчасно відображати в обліку знос необоротних активів; 4) визначати витрати на утримання та ремонт активів.

В залежності від обсягу інформації рахунки бухгалтерського обліку поділяються на аналітичні та синтетичні. На підставі статей балансу для обліку господарських засобів та їх джерел рахунки бухгалтерського обліку, містять загальні (синтетичні) показники у грошовій оцінці.

Відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку державного сектору, рахунки зазначені нижче прийнято називати синтетичними [35]:

- Рахунок 10 «Основні засоби» відображає наявність і рух основних засобів установи: земельні ділянки, споруди, будинки, також сюди відносяться транспортні засоби, машини та обладнання);

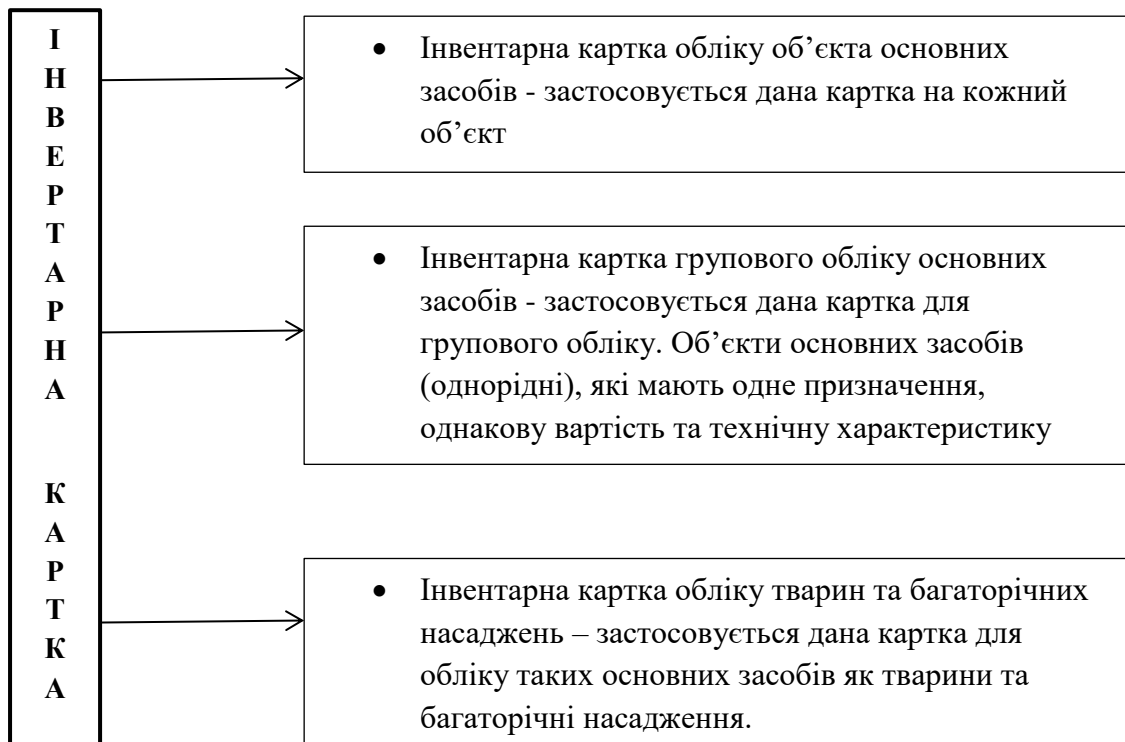
- Рахунок 15 « Виробничі запаси» відображає наявність і рух матеріальних цінностей даної групи (продукти харчування, паливно-мастильні матеріали будівельні матеріали, сировина і матеріали, тощо);
- Рахунок 62 « Розрахунки за товари, роботи і послуги», субрахунок 6211(Розрахунки з постачальниками та підрядниками) відображає загальну суму кредит – заборгованості всім підрядникам та постачальникам за одержані від них товари (матеріальні ресурси), виконані роботи та надані ними послуги і закриття цих заборгованостей сплатою боргів.

При розгляді цього питання, слід дати визначення терміну «синтетичний» від латинського слова «synthesis» - яке означає узагальнений, зведений, об'єднання окремих елементів у одне ціле. Синтетичними називають рахунки, які призначаються для обліку груп засобів (необоротних активів), які є однорідними, також їх господарських процесів у грошовому вимірнику. На підставі цих рахунків здійснюється облік, який має назву синтетичний облік. Дані цього обліку використовують при складанні бухгалтерського балансу, та іншої фінансової звітності. Регістром синтетичного обліку є Головна книга бюджетних установ. Операції які відбуваються з внутрішнього переміщення і вибуття необоротних активів відображається у Меморіальному ордері №9 під назвою «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення необоротних активів» [37].

Однак для того, щоб оперативно управляти діяльністю бюджетної установи, здійснювати контроль за збереженням і доцільного використання ресурсів, узагальненої інформації недостатньо. Необхідно деталізувати інформацію у частині конкретизації видів основних засобів та їх господарських процесів. Цю інформацію можна отримати лише за допомогою застосування аналітичних рахунків. Знову ж таки визначення терміну аналітичний, походить з латини «analysis» що означає, розприділення, розкладання, розподіл, розчленування цілого на складові частини (елементи). Здійснюваний облік, на підставі аналітичних рахунків , називається аналітичним обліком.

В аналітичному обліку, застосовують також крім грошового, натуральні і трудові вимірювання. Візьмемо до прикладу синтетичний рахунок 65 «Розрахунки з оплати праці», аналітичні рахунки відкривають за прізвищами працівників. Варто зазначити що аналітичний облік основних засобів ведеться по кожному окремому об'єкту, тобто він має важливе контрольне значення. Для кожного об'єкта присвоюється інвентарний номер, який має 8 знакових позначень. Отже ці 8 знаків мають свою сутність, перші 3 позначають субрахунок, четвертий знак позначає номер підгрупи, а останні 4 знаки – порядковий номер предмета у підгрупі. Позначення інвентарних номерів на об'єктах відбувається за допомогою фарби, або прикріплюються на жетонах.

Для того щоб вести аналітичний облік основних засобів в бухгалтерській сфері використовують інвентарні картки обліку об'єктів основних засобів, форми реєстрів аналітичного обліку затверджені наказом Мінфіну від 13.09.2016 № 818. рис.2.2 [44].

Рис.2.2. Форми реєстрів аналітичного обліку (інвентарні картки)

Їх складають у одному примірнику на кожний об'єкт (групу) основних засобів і друкуються на вимогу, це у випадку якщо облік автоматизований, а якщо ні то таку картку складають на паперових носіях. Роблять це на підставі первинних документів про надходження об'єкта. Ці картки розміщаються у картотеці за субрахунками, за якими закріплюються матеріально-відповідальні особи. Потрібно вказати на те, що ведеться окремий облік об'єктів які були придбані або придбаваються за кошти загального фонду, спеціального фонду (отримання яких відбувається безкоштовно, а також отримання гуманітарної допомоги).

Інвентарні картки списаних основних засобів, у які внесено відмітки про списання повинні здаватися в архів. Згідно із нормою Наказу Міністерства юстиції від 12.04.2012 р. №578/5, терміном зберігання інвентарних карток є 3 роки після ліквідації того чи іншого об'єкта [45]. Що стосується місця зберігання (експлуатації), то основні засоби перебувають на зберіганні (відповідальному) у матеріально-відповідальних осіб, які призначені відповідно наказу керівника установи. З цими працівниками укладається договір про повну матеріальну відповідальність, вони ведуть облік основних засобів закріплених за ними у Інвентарних списках основних засобів.

Що стосується інвентаризації необоротних активів. Відповідно норм Положення №879, інвентаризація необоротних активів проводиться до дати балансу у період 3-х місяців. Інвентаризація необоротних активів проводиться за аналогією інвентаризації основних засобів, інвентаризаційною комісією [34].

Слід приділити більшу увагу інвентаризації нематеріальних активів:

- Установлюється документами , які були підставою для оприбуткування, або за якими оформлені майнові права – перевіряється, обґрунтованість їх оприбуткування.
- Інвентаризаційний опис (назва нематеріального активу , характеристика, дата придбання, (введена у експлуатацію), первісна вартість, сума

амортизації, строк корисного використання, кількість та вартість об'єкта чи групи об'єктів нематеріальних активів.

- Опис складається за призначенням і умовами використання об'єктів нематеріальних активів, складається за кожною матеріально-відповідальною особою
- Залишки об'єктів до інвентаризаційного опису вносяться із зазначенням необхідних даних, за справедливою вартістю.

Аналітичний обіг необоротних активів у ВПУ №13, систематизується за датами здійснення операцій, оформляється Меморіальним ордером № 9, який має назву «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення необоротних активів». Записи у накопичувальній відомості робляться за кожним документом. Відповідно дані меморіального ордера № 9 переносяться в книгу під назвою «Журнал-головна».

Контроль за правильністю ведення бухгалтерських записів за рахунками аналітичного та синтетичного обліку, відображають оборотні відомості за кожною, окремою групою субрахунків, які об'єднуються одним відповідним синтетичним рахунком.

Отже, ведення синтетичного обліку, дає узагальнену інформацію, щодо руху необоротних активів Аналітичний облік здійснюється для отримання детальної інформації, яка є необхідна для ефективного використання необоротних активів за їх окремими видами і процесами.

Автор навчального підручника Н.М. Ткаченко, проводить паралелі між синтетичним та аналітичним рахунками, також встановлює взаємозв'язок між ними [46]. Отож, синтетичні рахунки конкретизуються в аналітичних, між ними існує нерозривний зв'язок, оскільки як з однієї так із іншої сторони на основі документів відображаються ті самі операції, відмінністю лише в ступені деталізації: синтетичний рахунок – загальна сума відображається, аналітичний рахунок – часткові суми.

Взаємозв'язок між аналітичним та синтетичним рахунками [46]:

1. На рахунках залишок (ще назва сальдо) розміщуються по одній стороні рахунка (синтетичного, аналітичного).
2. У випадку коли синтетичний рахунок дебетується чи кредитується, то так само дебетуються чи кредитуються і аналітичні рахунки
3. Кожну операцію на рахунках синтетичного обліку, прописують загальну суму, а на аналітичних – частковими сумами.
4. Сума оборотів та залишків за всіма аналітичними рахунками має = залишку оборотам синтетичного рахунка. (Якщо замічено відсутність такої рівності значить що є наявні помилки у бух записах, які необхідно знайти і виправити!)

Отже, як раніше було сказано , аналітичний облік має два важливих значення, пізнавальне та контрольне, його показники є важливими та необхідними для досягнення фінансових результатів.

2.3. Документальний склад та оформлення необоротних активів в закладах освіти

Освіта – є фундаментом інтелектуального розвитку особистості, вона впливає на всі сфери подальшого життя, успішної соціалізації у суспільстві та економічного добробуту. Для забезпечення діяльності бюджетної установи, а саме заклади освіти, повинні мати засоби праці, ці засоби, це необоротні матеріальні та нематеріальні активи. Найбільш важливими серед необоротних активів бюджетних установ – займають основні засоби.

Відповідно до норм ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та НП(С)БОДС 101 «Подання фінансової звітності» здійснюється державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності [21;48]. Тому основною складовою здійснення управління (зовнішнього)засобами бюджетних установ є законодавчо закріплена чинна нормативно-правова база,

адже вона керує всіма інформаційними потоками, які створюють відповідні правила, яких потрібно дотримуватись.

Що стосується основних внутрішніх документів, які мають розпорядчий характер для бюджетних установ, є наказ про облікову політику та кошторис. Для прикладу візьмемо фінансову бухгалтерську звітність Вищого професійного училища №13 м. Івано-Франківська.

Училище є державним професійно-технічним навчальним закладом, фінансування якого відбувається за рахунок коштів державного бюджету, є неприбутковою організацією. Відповідно до норм статуту установи ВПУ №13 кошти, матеріальні та нематеріальні активи, які надходять безкоштовно у вигляді безповоротної фінансової допомоги, в тому числі благодійні батьківські внески (додаток 2), або ж добровільних пожертвувань юридичних, фізичних осіб на здійснення статутної діяльності або від здійснення статутної діяльності не вважається прибутком і не оподатковуються (кошторис на 2024, надходження і використання коштів року ВПУ №13 (Вище професійне училище №13 м. Івано-Франківська), відображено у додатку 1, 2,3.) [41;49].

Підставою для відображення господарських операцій в бухгалтерському обліку є первинні документи, які фіксують факт здійснення цих операцій. Відповідно Наказу Мініну від 13.09.2016 №818 надходження основних засобів до бюджетних установ (закладів освіти), їх переміщення (внутрішнє), їх вибуття, списання, оформляється такими актами [44]:

- Акт приймання – передачі основних засобів;
- Акт внутрішнього переміщення основних засобів;
- Акт списання основних засобів (часткової ліквідації); Акт списання групи основних засобів, тощо.

Аналітичний облік основних засобів, для нього ведеться в бухгалтерії установи навчального закладу типові форми первинних документів, табл.2.3 [44;51].

Таблиця 2.3

Типові форми з обліку основних засобів (Типові форми первинних документів необоротних активів)		
№	Назва форми	Призначення
Основні засоби [44]		
1.	Акт введення в експлуатацію основних засобів	Застосовується для оформлення операцій із зарахування об'єктів незавершених капітальних інвестицій до складу основних засобів, які придбані, створені, виготовлені, також для введення в експлуатацію безоплатно отриманих основних засобів
2.	Акт приймання - передачі основних засобів	Застосовується для оформлення операцій з безоплатного отримання та передачі основних засобів
3.	Акт внутрішнього переміщення основних засобів	Застосовується для оформлення операцій з руху основних засобів в межах суб'єкта державного сектору
4.	Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів	Застосовується для операцій з передачі основних засобів на ремонт, реконструкцію чи модернізацію
5.	Акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів	Застосовується для операцій з приймання основних засобів після прийому, реконструкції, модернізації
6.	Акт списання основних засобів (часткової ліквідації)	Застосовується у разі вибуття основних засобів крім транспорту, документів бібліотечного фонду, у випадку повної ліквідації або вибуття частини об'єкта (часткова ліквідація)
7.	Акт списання транспортних засобів	Застосовується для оформлення операцій з вибуття транспортних засобів (зношення, знищення)
8.	Акт списання вилучених	Застосовується для операцій зі списання вилучених документів (застарілі, фізично

	документів з бібліотечного фонду	зношені, непрофільні, дублетні, втрачені користувачами)
14.	Акт переоцінки основних засобів	Застосовується для визначення суми дооцінки та уцінки об'єктів основних засобів
Нематеріальні активи [51]		
НА-1	Акт введення типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Застосовується для оформлення операцій із введення в оборот і використання окремих придбаних (створених) об'єктів права інтелектуальної власності.
НА-2	Інвентарна картка обліку об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Застосовується для аналітичного обліку об'єктів права інтелектуальної власності, а також для групи однотипних за призначенням та умовами використання об'єктів, що надійшли в 1 місяці, одній відповідальній особі
НА-3	Акт вибуття (ліквідації) об'єкта інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Застосовується при оформленні вибуття таких об'єктів при їх списанні (ліквідації)
НА-4	Інвентаризаційний опис об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів	Застосовується для оформлення даних інвентаризації за кожним об'єктом, та за кожною особою відповідальною за використання об'єктів права інтелектуальної власності

Згідно практики ведення бухгалтерського обліку крім перелічених типових форм можуть бути застосовані також документи довільної форми, які повинні відповідати вимогам щодо бухгалтерських документів, своєчасно

затверджуватися керівником установи та передаватися до бухгалтерії, для відображення в облікових регістрах і звітності [52].

Облік (синтетичний) необоротних активів ведеться у книзі «Журнал-Головна» у розділі субрахунків. В меморіальних ордерах № 4,6,9 відбувається узагальнення операцій з надходження необоротних активів. А саме операції про вибуття та переміщення узагальнюються в меморіальному ордері №9. Всі дані відомостей меморіальних ордерів заносяться до Журнал-Головна [37].

Для того щоб відобразити у бухгалтерському обліку наявність руху основних засобів у Плані рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі передбачено рахунок 10 «Основні засоби» [35]. Автори статті Хома С.В. та Сплавник Т.М. у своїй роботі зазначають способи надходження основних засобів до бюджетної установи, які будуть відображені у табл. 2.3.1 [47].

Таблиця 2.3.1

Надходження основних засобів до бюджетної установи	
Способи	1. Придбання за кошти загального чи спеціального фонду бюджету
	2. Безоплатне отримання (наприклад благодійні внески батьків), також гуманітарна допомога
	3. Створення за допомогою власних сил

З нашої суб'єктивної точки зору, слід детальніше охарактеризувати первинні документи які використовуються для обліку руху необоротних активів у закладах освіти. Важливим є те, що у бюджетних установах нематеріальними активами можуть бути тільки об'єкти у яких є одночасно 3 форми власності(або наявність 3-х прав): володіння, користування, розпорядження. Назвемо приклади

які зустрічаються в навчальних закладах, вони підпадають під визначення нематеріального активу, автоматизоване програмне забезпечення :

- Комп'ютерна програма. Вона може бути виготовлена власними силами навчальним закладом (у тому числі веб – сайт сайт ВПУ №13). Веб – сайти, є різновидом програмного забезпечення, дане визначення трактує нормативно-правовий акт, наказ [49;50]);
- Придбана компютерна програма або виготовлена на замовлення, з передачею на них виключних прав на підставі договору (придбаний пакет послуг училищем: офісні програми Microsoft Office; Windows 10 корпоративна версія на комп'ютери та придбана програма для ведення бухгалтерського обліку (тільки для користування);
- Зареєстровані патенти, свідоцтва, придбані ліцензії. На винаходи , розробки, сорти рослин та породи тварин, тощо (На рахунках діяльності ВПУ №13 числяться ліцензії на провадження освітньої діяльності [49].

Даний перелік не є вичерпним. Загальний перелік нематеріальних активів закріплений у Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору та в НП(С)БОДС 122 «Нематеріальні активи».

ВПУ №13 надає дані фінансово-господарської діяльності за 2022/2023 рр., ці дані відображаються у річному звіті директора навчального закладу. Сформовані відповідно локальних бухгалтерських документів (додатки 1,2,3). Отже, виконанням фінансово-господарської роботи займається бухгалтерська служба навчального закладу, які під час своєї роботи опираються на нормативну базу, щоб уникнути фінансових порушень [49].

Згідно кошторисів за 2023 р. (додаток 3), видатки (планові) становлять:

- За рахунок коштів місцевого бюджету – 20 691 400,00 грн;
- За рахунок освітньої субвенції – 3 604 300,00 грн;

- За рахунок коштів місцевого бюджету – 802 000,00 грн;
- Видатки за вказаний період по бюджетах – 8 473 01,00 грн

Важливе значення у ВПУ №13 займають видатки за рахунок коштів спеціального фонду:

- Згідно їх основної господарської діяльності – 458 174,74 грн;
- Отриманих від господарської діяльності - 619 634, 00 грн;
- Оренда майна – 4404,30 грн;
- Практика – 21220,00 грн;
- За рахунок коштів благодійних внесків – 85 574,00 грн;
- По натуральній формі – 222 260,00 грн

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

3.1. Проблемні питання обліку і контролю основних засобів та необоротних активів

Бюджетні установи, навчальні заклади надають послуги здобуття громадянам України від імені держави різних ступенів освіти, що є важливим для кожного. Для того щоб відбувалося ефективно виконання своїх функцій установа повинна володіти такими засобами, як основні засоби та необоротні активи. Організація та ведення обліку основних засобів та необоротних активів є одними із найвідповідальніших питань при реформуванні бухгалтерії.

Стратегічного значення набувають основні засоби та необоротні активи, тому що вони є власністю спочатку держави, а після придбання та експлуатації переходять у власність до бюджетних установ. Що стосується необоротних активів то у бюджетних установах то їм належить суттєва частка із загального обсягу майна установи [53].

Проблемні питання щодо обліку основних засобів та необоротних активів досліджувалися різними вченими, науковцями, характеристика досліджень наукових праць різних вчених щодо основних засобів викладена в табл.3.1.

Таблиця 3.1

Проблемні питання щодо обліку основних засобів бюджетних установ	
Джерело (автор статті)	Пропозиції автора

Л.І.Жидєєва, О.М. Андрієнко (н.р.- наукова робота 2012 р) [40]	У своїй статті авторами визначені: - Визначення та класифікація ОЗ (основні засоби) бюджетних установ - Законодавче-правове регулювання бюджетних установ - Оцінка ОЗ бюджетних установ
Т.В. Черкашина (н.р.2015 р.) [56]	У своїй статті авторка сформувала: основні правила, етапи, визначення щодо нарахування амортизації ОЗ
І.О. Кондратюк (н.р.2015 р.) [54]	У своїй статті автор приділяє увагу : - Документальному оформленню ОЗ - Формуванню облікових записів ОЗ - Індексації та переоцінці ОЗ (систематизація облікової інформації)
С.О. Шевченко (н.р. 2015 р.) [55]	У своїй статті автор вказує на : - Законодавчо-правове регулювання ОЗ - Оцінку ОЗ - Облік амортизації ОЗ Вважає що, необхідно включити до первісної вартості необоротних активів витрат, які пов'язані з придбанням та експлуатацією необоротних активів
О.В. Цятковська (н.р.2016) [57]	Авторка у своїй статті звертає увагу на: - Характеристику рахунків ОЗ - Формування облікових записів - Відображення ОЗ у звітності Аспекти трансформації та новизна у перенесенні інформації у нові звітні форми
О.В. Борович (н.р.2017) [58]	Автор у своїй роботі проводить: - Оцінку ОЗ - Облік амортизації ОЗ Надає характеристику рахунків. Формування облікових засобів. субрахунок 7411 «Інші доходи за обмінними операціями» [35] - розширює можливості використання цього рахунку
В.Я. Плаксієнко,	Автори у своїй роботі досліджують:

Ю.О. Романченко (н.р.2017) [59]	<ul style="list-style-type: none"> - Характеристику рахунків та формування облікових записів - Уведення аналітичних рахунків (додаткових), для того щоб розмежувати суми бюджетних асигнувань та власних надходжень, що виділяються на придбання ОЗ
Т.В. Канєва, С.О. Шевченко (н.р.2018) [60]	<p>Автори у своїй роботі вказують на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формування облікових записів та на облік амортизації <p>Схиляються до переважної думки щодо впровадження НП(С)БОДС</p>
О.В.Гамова, Т.А. Спірках, І.А. Козачок, Н.В. Ракоєд (н.р. 2019) [61][62]	<p>Автори у своїх статтях характеризують:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Визначення та класифікацію ОЗ - Документальне оформлення - Формування облікових записів <p>Розглядають особливості ведення обліку ОЗ у діючих бюджетних установах, також особливості ведення обліку безоплатного отримання ОЗ у діючих бюджетних установах . Пропонують форми спец відомостей обліку та контролю</p>

Як ми бачимо, основні засоби тлумачаться, доповнюються десятиліттями. Наявність такої кількості наукових, фахових статей вимагає належної структуризації та узагальнення. Отож, дослідження щодо обліку і контролю основних засобів бюджетних установ характеризуються популярністю у частині обліку, аналізу, контролю, аудиту основних засобів у наукових статтях, необхідністю дотримання законодавчо – закріплених норм, для проведення реформування системи у бухгалтерському обліку бюджетних установ. Більшої аргументованості та наповнення інформації про облік основних засобів набуто після набрання чинності основних нормативно – правових документів щодо обліку основних засобів з 2017 року.

В бюджетній сфері необоротні активи відіграють важливу роль у виконанні завдань та функцій які стоять перед бюджетною установою. Ведення

та організація обліку необоротних активів є одним із поширених та відповідальних питань реформування бухгалтерського обліку які не залишають байдужими деяких науковців. Проблемними питаннями щодо обліку необоротних активів цікавилися та досліджували вчені, приклади останніх досліджень детальніше описано у табл. 3.1.1.

Таблиця 3.1.1

Проблемні питання обліку необоротних активів в бюджетних установах	
Дослідження	Автор
<p>Автори у своїй статті акцентують увагу на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкритті проблемного питання обліку НА - необоротні активи бюджетних установ відповідно до чинного законодавства, сучасне нормативно – правове регулювання - вказують на те, що слід користуватися та керуватися як загальними положеннями, які стосуються обліку у бюджетній сфері, так і спец. рекомендаціями. Стандарти НП(С)БОДС 122 « Нематеріальні активи», та інші які стосуються питань обліку необоротних активів та основних засобів. 	Л.С. Бачинська, О.В. Богданюк [63]
<p>Автор статті виокремлює 2 причини проблеми виведення єдиного значення необоротних активів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 причина - точка зору економічної та облікової сутності та специфіки НА - 2 причина – схожість мовних термінів (нематеріальні активи), різні синонімічні значення - Необоротні активи є важливим складником капіталу установи 	Н.М. Хорунжак [64]
<p>Автори досліджували сучасний стан облікового супроводження необоротних матеріальних активів у бюджетних установах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Щодо вартісної критерії, автори зазначили що він є недосконалий у частині методу групування НА за класифікаційними групами, тому що визначення активу інколи 	В.М. Метелиця та Н.І. Коваль [65]

<p>залежить від оподаткованої системи постачальника</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рекомендують відмовитися від ПДВ від ціни активу - Рекомендують визначати актив за групами опираючись на його властивості без прикріпленого до нього вартості 	
<ul style="list-style-type: none"> - Автор аналізує адаптацію обліку НА до змін законодавства. - Дає обширне тлумачення поняттю необоротні активи, та класифікує їх. 	Л.В. Мікрюкова [66]

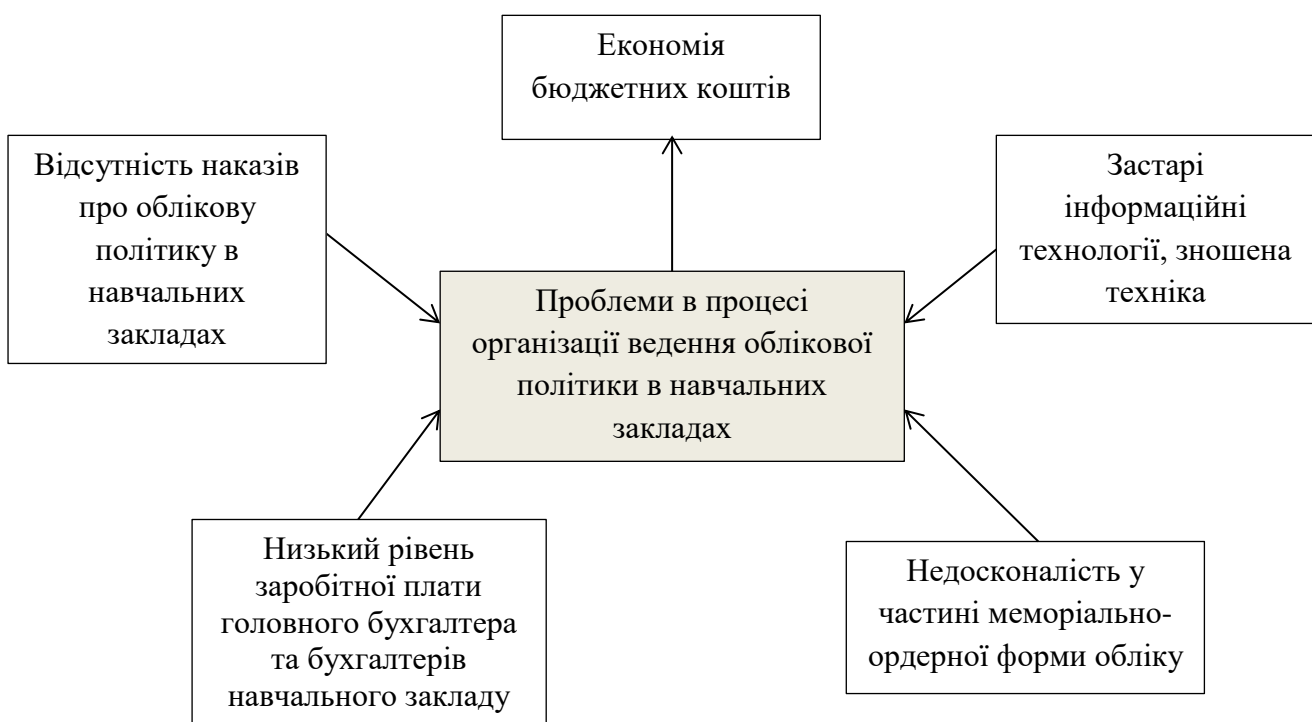
Формування облікової політики у навчальних закладах (ВПУ №13) є завжди актуальними. Навчальні заклади є юридичними особами, система ведення обліку замкнена. Ведення облікової політики спрямована на облік видатків у процесі надання нематеріальних послуг, а не на отримання прибутку [67].

Проблемою яка виникла під час дослідження – відсутність управлінського обліку, який має бути складовою облікової політики. Ця відсутність позбавляє можливості використовувати принципи (загальні та специфічні) управління навчальним закладом. При умовах європейської інтеграції, нової етики управління, становлення економічного мислення, адаптації бухобліку, наближення до європейської облікової практики, негативно позначається на діяльності навчального закладу.

Наступною виявленою проблемою при дослідженні щодо обліку , невчасно затверджений наказ про облікову політику. Але при перегляді витягу з наказу, дійшли висновку що при веденні бухобліку та складанні фінансової звітності , бухгалтерія навчального закладу, відповідно до пред'явлених їм вимог , проводить облік доцільно та правильно, відповідно до всіх національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у державному секторі, складає річну, щоквартальну звітність згідно всіх вимог та правил та узагальнює всі операції (господарські). Дана звітність використовується з року в рік, із змінами

та доповненнями у випадку, якщо це передбачається законодавством (зі змінами та доповненнями) . Тому управлінський персонал навчального закладу зобов'язаний слідкувати за новизною тенденцій змін в національному законодавстві та оперативно працювати для підвищення рівня діяльності закладу.

Доцільно навести перелік проблемних питань які виникають в процесі організації, ведення облікової політики в навчальних закладах, відображається в рис.3.1 [68].

І все ж таки залишаються недостатньо вирішеною науковцями проблемою про наявність та рух основних засобів та необоротних активів у звітності бюджетних установ. Як ми бачимо то деякі наукові статті повторюються між собою, у частині обліку основних засобів, це означає що цитування наукових публікацій бажає більш широкої інформації від сторони законодавчих органів влади, та інформації зразку міжнародних стандартів.

Але проаналізувавши дане питання, можемо сказати що необоротні активи у бюджетних установах залишаються високовартісною часткою майна, капіталу

держави, на правах власності. Тому необоротні активи завжди на слуху в багатьох вчених, які потребують уваги щодо вирішення проблемних питань щодо їх обігу, обліку, контролю, ефективного використання, звітності тощо.

На нашу думку, ми зараз знаходимося на етапі сучасної автоматизації, технічної інтеграції, який передбачає створення модернізованої системи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності у бюджетних установах, це виступає позитивним та перспективним аспектом для працюючих бухгалтерів, для зручності та точності виконання ними роботи.

3.2. Шляхи покращення облікової політики в частині необоротних активів в освітніх закладах

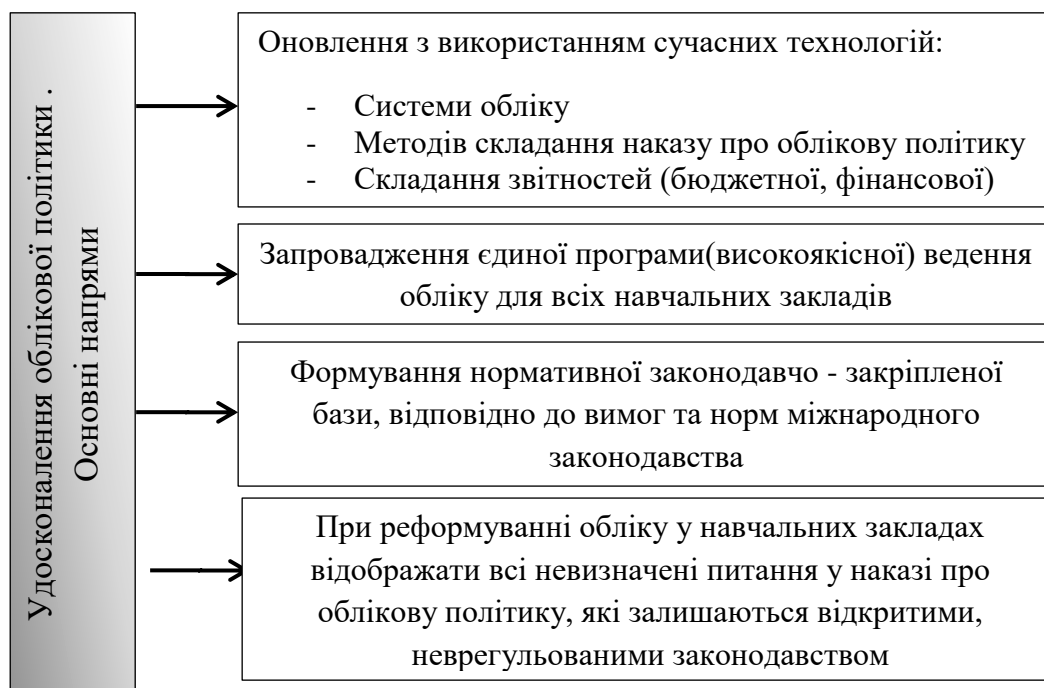
В сучасних умовах, функціонування бюджетної системи України у частині необоротних активів в освітніх закладах, характеризуються наявністю питань в організації виконання цього обліку. В свою чергу вказуємо на актуалізацію необхідності вирішення даного питання, пов'язуємо це із прагненням України інтегрувати в міжнародну спільноту, для того щоб модернізувати бухгалтерський облік.

Сьогодні нам показує, яким позитивним був би крок для законодавства України адаптуватися до законодавства ЄС. Цей перехід національної системи бухобліку та складання звітності для закладів освіти і взагалі для всіх бюджетних установ, за міжнародними стандартами був би необхідним і важливим. Умовою для ефективної адаптації є приведення методики та методології системи бухобліку, відповідно до всіх вимог та норм за Міжнародними стандартами.

Налагодження системи організації бухгалтерського обліку у закладах освіти у частині обліку і контролю необоротних активів є основою для ведення достовірного бухобліку в установі. Чітка організація бухобліку в навчальних закладах дозволяє у [69] :

- Підвищенні оперативності бухгалтерського, дотриманні чіткого та точного синтетичного та аналітичного обліку;
- Удосконалюванні документообігу в навчальному закладі, раціональності використання робочого часу працівників (облікових);
- Здійснюваності точного та своєчасного обліку при витратах на ведення його;
- Своєчасності отримання облікової інформації для прийнятих рішень щодо майбутньої діяльності установи;

Пропонуємо визначити основні напрямки для удосконалення організації облікової політики для навчальних закладів, дивлячись на специфіку організації облікової політики у навчальному закладі ВПУ №13, рис.3.2

Рис.3.2 Удосконалення облікової політики. Основні напрями

Отже, щодо навчальних закладів, то у разі дотримання запропонованих рекомендацій закладам простіше буде здійснювати ефективну та правильну організацію облікової політики не допускаючи при цьому помилок у складанні фінансової звітності. Перспективним буде напрям більш точного дослідження облікової політики , яка входить до складової системи управління бюджетних установ.

Що стосується навчальних закладів, для уникнення помилок у частині обліку необоротних активів, начальнику, керівнику, директору варто детальніше, ретельніше готувати наказ про облікову політику. В наказі відповідно необоротних активів та основних засобів варто детально описати правила обліку, порядок для формування первісної вартості, проведення переоцінки, нарахування амортизації, випадки списання таких активів з балансу навчального закладу. Коли оформлення наказу про облікову політику буде відповідним всім вимогам, він перестане бути формальним, а буде відображати діючі правила обліку необоротних активів навчального закладу

Реформування організації облікової політики в навчальних закладах здійснюється Урядом та Міністерством фінансів України. У даному питанні слід акцентувати увагу на Стратегію модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року[70].

Ключовим аспектом стратегії є розвиток та вдосконалення механізму управління фінансами на державному та місцевому рівні . В Україні триває процес реформування системи бухгалтерського обліку з урахуванням вимог міжнародних стандартів бух обліку для державного сектору. Бюджетним установам в частині виконання кошторисів бух облік ведеться за методом нарахування.

Відповідно до тексту Стратегії, планується вивчення передового європейського досвіду, щодо підготовки інформації про надходження та використання коштів бюджетів за методом нарахування. Визначення ризиків формування достовірної інформації, яка має бути розкрита у фінансовій звітності про результати виконання бюджету , об'єктивних управлінських рішень, які мають бути прийняті на основі такої інформації.

У частині документообігу, Стратегія вказує на удосконаленні програмного забезпечення за допомогою створення «уніфікованого програмного продукту» з ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності бюджетним установам. Це потрібно для того, щоб подання фінансової звітності відбувалося

в електронному форматі – це спрощує обробку, зберігання, вилучення та відтворення накопиченої інформації для проведення аналізу та прийняття рішень. Мета, завдання, очікувані результати відображені у табл.3.2 [70].

Таблиця 3.2

Мета Стратегії	Завдання Стратегії	Очікувані результати стратегії
<ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищення якості, повноти, достовірності даних фінансової звітності, на основі чого приймаються управлінські рішення; 2. Створення єдиного інформаційного простору в бух обліку, підґрунтям якого виступають НП(С)БОДС. 	<p>Удосконалення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правової бази з бух обліку та фінансової звітності 2. Системи бух обліку 3. Системи підготовки та підвищення кваліфікації працівників бухгалтерів <p>Підвищення прозорості та якості фінансової звітності ; Впровадження, створення інформаційної системи ведення бух обліку та складання фін звітності бюджетними установами</p>	<p>Досягнення таких результатів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підвищений рівень прозорості, відкритості та достовірності фін звітності. Метою є забезпечення ефективного прийняття управлінських рішень у сфері державних фінансів. 2. Забезпечити порівняння показників фін звітності національного сектору та міжнародного сектору інших країн 3. Консолідація фін звітності на різних етапах(рівнях) 4. Запровадити якісну нову систему підготовки, перепідготовки кадрів бухгалтерських служб; 5. Підвищення статусу керівників бухгалтерських служб

Де стратегія, там і ризики реалізації, які можуть перешкоджати її досягнення. Першим ризиком є відсутність ІТ- інфраструктури, програмного забезпечення бюджетних установ, обмеженість фінансових ресурсів для модернізації цих продуктів. Другим важливим ризиком виступає відсутність фінансових ресурсів для здійснення вказаних заходів. Третім ризиком, не менш важливим є, відсутність чи то обмеженість кадрового потенціалу (у зв'язку із низькими заробітними плати, великим об'ємом роботи, недосконалістю законодавства тощо.) також низький, недостатній рівень професійної кваліфікації бухгалтерів бюджетних установ. І останнім четвертим ризиком , є недостатній рівень координації між реформуванням бухгалтерського обліку, зовнішнього аудиту та державного фінансового контролю [70].

На нашу думку, досягнення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі, набуватиме позитивного значення для освітньої діяльності нашої країни, у частині покращення й удосконалення ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності навчальних закладів.

ВИСНОВКИ

Бюджетні установи забезпечують виконання покладених на державу функцій. Їх діяльність фінансується за рахунок коштів які надходять від бюджетів держави, місцевих бюджетів, кошти які надаються їм безповоротно. Що стосується закладів освіти, то для надання освітніх послуг необхідно мати перш за все, засоби праці, тому що вони є основним елементом для якісного надання цих послуг. Значну частину всіх активів, становлять основні засоби та необоротні активи.

Поняття «необоротні активи» - це матеріальні та нематеріальні засоби праці, які належать установі та беруть участь у її діяльності від них очікується отримувати економічні вигоди довготривалий час , більше одного року. Правильне формування та дотримання облікової політики необоротних активів є однією із важливих умов для отримання достовірної інформації для відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

Невід'ємним поняттям також виступають «основні засоби» - це матеріальні активи, які утримуються для використання їх у виробництві, також діяльності для досягнення мети потреб суб'єкта державного сектору, більше одного року. Важливим аспектом обліку основних засобів виступає облік отримання та використання фінансування (цільового) на придбання, ремонт, тощо основних засобів.

Основним завданням бухгалтерського обліку, є доцільне, повне та своєчасне відображення фінансово-господарських операцій із використання бюджетних коштів, які мають своє цільове призначення.

Контроль у бюджетних установах, відображає сукупність заходів, які проводяться для перевірки правомірності, законності, доцільного та ефективного використання бюджетних коштів бюджетною установою. Проводиться контроль уповноваженими особами.

Методика обліку необоротних активів. Особливістю виступає багаторазове використання у процесі діяльності бюджетної установи, також збереження початкової форми протягом терміну, який перевищує 1 рік. Що стосується синтетичного та аналітичного рахунків, то синтетичним є рахунок, який призначається для обліку груп засобів які є однорідними, його дані використовують при складанні бухгалтерського балансу та інших.

Аудит основних засобів, проводиться для аналізу та обігу основних засобів в бюджетних установах. Аналітичний рахунок застосовують тоді коли потрібно деталізувати інформацію у частині конкретизації видів основних засобів та їх господарських процесів. Інвентаризація основних засобів. Для ведення аналітичного обліку основних засобів в бухгалтерській сфері використовують інвентарні картки, обліку об'єктів основних засобів. Документування, документообіг, внутрішні документи, всі вони мають розпорядчий характер для бюджетних установ, наказ про облікову політику та кошторис, акти, інвентарні картки, тощо.

Проблемні питання обліку і контролю основних засобів та необоротних активів та шляхи вдосконалення, застосування стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі, як позитивної якості на шляху вдосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності закладів освіти нашої України.

Об'єктом дослідження обрано заклад освіти «Вище професійне училище № 13 м. Івано-Франківська». Навчальний заклад ефективно використовує бюджетні кошти надані для здійснення освітніх послуг. Про це свідчать документи про облікову політику закладу (додатки 1,2,3,4). Фінансовий стан діяльності ВПУ №13 свідчить про його здатність використовувати не тільки бюджетні кошти, а й самостійно фінансувати свою діяльність.

У процесі дослідження ВПУ №13, за наявності первинних документів, реєстрів обліку синтетичного й аналітичного, фінансової звітності, відбувається функціонування бухгалтерії. Для організації обліку основних

засобів та інших необоротних активів, першочергово потрібно забезпечити своєчасне, правильне оформлення первинних документів для всіх операцій їх надходження в устанovu також використання, внутрішнього переміщення, ремонту списання тощо.

Інформація про необоротні активи бюджетної установи, навчального закладу закріплена у формах фінансової, бюджетної звітності. Щодо необоротних активів то вони відображаються в першому розділі активу балансу.

Позитивними є показники питомої ваги необоротних активів за 2022/2024 рр. Пропонуємо Вищому професійному училищу № 13 м. Івано – Франківська надалі здійснювати заходи щодо недопущення заниження вартості необоротних активів у майбутньому, за дотримання всіх правил а саме:

1. Внутрішній контроль та відповідальність посадових осіб посилити, щоб не допускалися порушення в обліку необоротних активів та основних засобів.
2. Інвентаризація обліку необоротних активів та основних засобів, провести її у відповідність до чинного законодавства.
3. Для покращення та ефективності роботи працівників бухгалтерської служби, організувати навчальні семінари із залученням провідних фахівців, контролюючих органів влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи" (зі змінами) - [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1018-10/paran4#n4>
2. Голов С.Ф. Справедлива вартість і її місце в системі оцінок бухгалтерського обліку / С.Ф.Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2016 - №4. – С.3-18.
3. Павлюк І. М. Бухгалтерський облік основних господарських операцій на підприємствах і в організаціях [Текст] : навч. посіб. / І. М. Павлюк. – К. : ЦУЛ, 2004. – 308 с. – ISBN 966-8365-48-8.
4. Смоленюк П. С. Облік основних засобів у нових умовах господарювання / П. С. Смоленюк // Наука й економіка. – 2012. – № 1. – С. 108–116.
5. Польова Т.В.Облік, аудит і аналіз нематеріальних активів. Авторефер.дис...канд..екон.наук:08.06.04./Т.В. Польова; Харк.держ.ун-т. харчування та торгівлі:- Х., 2006.- 19 с.- укр.
6. ПОРЯДОК застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>
7. Загальні вимоги до фінансової звітності – Наказ Міністерства фінансів України від 07.08.2013 р. [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>
8. Абдурахманова А.Е., Кремповая Н.Л. УДК 336.64 ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА . [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/91614/02-Abdurakhmanova.pdf?sequence=1>
9. Клименко С.О., Мікрюкова Л.В. УДК 336.012.23 АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

- ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/97.pdf
10. Джога Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: підр./Р.Т. Джога, С.В. Свірко, Л.М. Сінельник; За ред. Джоги Р.Т. – К.: КНЕУ, 2003. – 483 с.
  11. В. В. Ясишена, к. е. н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту, Вінницький інститут економіки Тернопільського національного економічного університету, м. Вінниця «ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ДЛЯ ЦІЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ» [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2227>
  12. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. — К.: Ельга, 2008. — 724 с
  13. Волчек, А.В. Основні засоби, нематеріальні активи, матеріальні цінності: облік [Текст] / А.В. Волчек. - Минск: Регистр, 2010. - 236 с.
  14. Ловінська Л. Т. Нарахування зносу – спосіб регулювання балансової оцінки довгострокових активів // Фінанси України - 2006. – С. 92-100
  15. Ванкевич В. Е. Учет внеоборотных активов и источников их формирования: состояние и развитие : [автореф. дис. канд. эконом. наук]// В.Е. Ванкевич. – Минск, 2017. – 19 с.
  16. Сеймон В. С. Поняття необоротних активів, їх класифікація та склад / В. С. Сеймон // Вісник ЖДТУ: Економічні науки. – 2009. № 3 (48). – С. 162-168.
  17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 (МСБО 38). Нематеріальні активи. [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050#Text
  18. Костюнік О.В., Чайковська Т.С. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ// Економічні науки :липень 2020 р.

- [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/836/807>
19. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів. Затверджено Наказом МФУ від 16.11.2009р. №1327. — [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text>
20. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в державному секторі - [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>
21. Закон України « Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» 92 [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
22. Бухгалтерський фінансовий облік: [підручник – 8 вид., перер. і доп.] // Ф.Ф.Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська. – Житомир: ЖІТІ, 2009. – 912 с.
23. Борисюк О.С ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ / О. С. Борисюк // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2010. - Вип. 7(1). - С. 138-149. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2010_7%281%29_18
24. Дмитрук Б.П., Германенко Л.М., Светлова Н.М. ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННІ [Електронний ресурс]- Режим доступу:
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/605/579>
25. Податковий кодекс України відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112) [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

26. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку нематеріальних активів [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1327201-09#Text>
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності" - [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10#Text>
28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби" (зі змінами) - [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10#Text>
29. Кондратенко І.А., Трачова Д.М. Теоретичні аспекти формування амортизаційної політики підприємства. Молодий вчений. №1.1. (41.1). С.45-48
30. «Про затвердження Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії», Наказ №293. Фонд Держмайна. [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0522-13#Text>
31. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) . [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
32. ГОСПОДАРСЬКИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144). [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
33. НАЦІОНАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ (СТАНДАРТ) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби". [Електронний

- ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10#Text>
34. НАКАЗ Міністерства Фінансів України від 02.09.2014 № 879 «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>
35. НАКАЗ Міністерства Фінансів України від 31.12.2013 № 1203 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. ПЛАН рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14#Text>
36. Кравченко О.В., к.е.н., ст. викл. кафедри бух. обліку та аудиту УАБС Проблеми обліку зносу основних засобів у бюджетних установах. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56498/6/Kravchenko_Problemy_obliku.pdf
37. НАКАЗ Міністерства Фінансів України від 08.09.2017 № 755 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових регістрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання», (Меморіальні ордери №4,6,9). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17#Text>
38. Сук Л.К., Виговська Н.Г. Удосконалення обліку амортизації: стан перспективи, проблеми. Житомир, 1998 р. 340 ст.
39. Дем'яненко М.Я., Фінансовий словник – довідник. К.: ІАЕ УААН 2003. Ст..555
40. Жидєєва Л. І., Андрієнко О. М. Проблеми бухгалтерського обліку основних засобів у бюджетних установах в контексті відповідно до НП(С)БОДС. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2014. № 6 (68). С. 229–240.

41. Статут навчального закладу ВПУ № 13 [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://vpu13.if.ua/statut-vpu-13m-ivano-frankivska/>
42. Подмешальська Ю.В., Троян О.В., Біла Л.В. «ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ». [Електронний ресурс]- Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2019/12.pdf
43. І.Я. Максименко «ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ» . [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3152>
44. НАКАЗ Міністерства Фінансів України від 13.09.2016 № 818 «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання. ПОРЯДОК складання типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#Text>
45. НАКАЗ Міністерства Юстиції України від 12.04.2012 № 578/5 «Про затвердження Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, із зазначенням строків зберігання документів». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-12#Text>
46. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : підручн. Друге видання, доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. с. 59-67.
47. Хома С.В. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/1982/1882>
48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності" (Форми N 1-дс, 2-дс, 3-дс, 4-дс). [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11#Text>

49. Веб – сайт ВПУ №13, «Вище професійне училище № 13 м. Івано-Франківська». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://vpu13.if.ua/>
50. НАКАЗ Міністерства Юстиції України від 25.11.2002 N 327/225 «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02#Text>
51. НАКАЗ Міністерства Фінансів України від 22.11.2004 № 732 «Про затвердження типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1580-04#Text>
52. НАКАЗ Міністерства Фінансів України від 24.05.1995 № 88 «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку». [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>
53. Черкашина Т.В. Проблемні питання обліку необоротних активів у державному секторі. УДК 657: 658.27. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.66-11>
54. Кондратюк І.О. Переоцінка основних засобів бюджетних установ в умовах перехідного періоду бюджетного обліку: порядок проведення та обліковий супровід. Ефективна економіка. 2015. № 11. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4551> (дата звернення: 21.03.2021).
55. Шевченко С.О. Знос та амортизація необоротних активів бюджетних установ. Ефективна економіка. 2015. № 3. [Електронний ресурс] -

Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3902>
(дата звернення: 21.03.2021).

56. Черкашина Т.В. Нефінансові активи: оцінка і класифікація у державному секторі. Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 23. С. 201–206.
57. Цятковська О.В. Основні аспекти бухгалтерського обліку об'єктів основних засобів у державному секторі. Фінанси, облік і аудит. 2016. Вип. 1(29). С. 263–276.
58. Борович О.В. Бухгалтерський облік основних засобів у державному секторі. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 7. С. 352–359.
59. Плаксієнко В.Я., Романченко Ю.О. Надходження та оприбуткування основних засобів у світлі імплементації міжнародних стандартів обліку у державному секторі. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2017. № 2. С. 78–82.
60. Канєва Т.В., Шевченко С.О. Особливості амортизації необоротних активів установ державного сектору. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2018. Вип. 4(72). С. 99–105.
61. Гамова О.В., Козачок І.А., Ракоєд Н.В. Особливості ведення обліку та розробка програми державного аудиту основних засобів в бюджетній установі. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 3. С. 42–49.
62. Гамова О.В., Козачок І.А., Спіркач Т.А. Удосконалення обліку основних засобів та контролю за ефективністю їх використання у ТВО Олександрівського району. Економіка та держава. 2019. № 3. С. 102–106.
63. Богданюк О.В., Бачинська Л.С. Особливості нормативно-правового забезпечення обліку основних засобів у державному секторі України. Молодий вчений. 2017. № 9(49). С. 481–484.

64. Хорунжак Н.М., Рогожкіна В.В. Понятійна сутність необоротних активів і проблеми її ідентифікації. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 19. С. 554–560.
65. Метелиця В.М., Коваль Н.І. Проблемні аспекти обліку необоротних та оборотних матеріальних активів в бюджетних установах. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. № 3. С. 193–204.
66. Мікрюкова Л.В., Млінцова О.С. Адаптація обліку необоротних активів суб'єктів державного сектору до змін чинного законодавства. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки. 2017. № 2. С. 183–187.
67. Кадобна І.В. Порядок та принципи формування облікової політики установ державного сектору економіки / І.В. Кадобна // Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія : зб. Матеріалів між нар.наук. – практ. Інтернет – конф. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – С.123-126
68. Сушко Н.І. модель казначейського обслуговування державного бюджету України в умовах застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [Текст]: наук.- практ. Конф. Н.І.Сушко ; відп. Ред. І.Я. Чугунов. – Фінансова політика у системі соціально-економічного розвитку України. – К.: Київ Нац. Торг.- екон. Ун-т, 2013. – 240 с. – С. 117-120.
69. Лучко М.Р. Контроль у державному секторі економіки: навч.посіб/ М.Р. Лучко, Н.М. Зорій, Н.М. Хорунжак. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 287 с.
70. «Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року» .[Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text>

ДОДАТКИ

Додаток 1

(Баланс на 01.01.2024 р. ВПУ №13)

Додаток 1
до Питомагальної статистики (кодифіку) бухгалтерського
обліку в державному секторі (НУ) «Фінансова фінансова
інформація»

Дата (рр. місяць рік)	КОДИ		
	2024	01	01
за СДРПЮ	03069529		
за КАТОРТТ	UA26000000000069363		
за КОПФГ	425		
за КОДУ	11085		
за КВЕД	85.32		

Установа	Вище професійне училище №13 м. Івано-Франківська	за СДРПЮ	03069529
Територія	Івано-Франківська	за КАТОРТТ	UA26000000000069363
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОПФГ	425
Орган державного управління	Міністерство освіти і науки України	за КОДУ	11085
Вид економічної діяльності	Професійно-технічна освіта	за КВЕД	85.32
Одиниця виміру: грн			
Періодичність: річна			

БАЛАНС
на 01 січня 2024 року

Форма №1-дс

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Основні засоби:	1000	1226468	1694434
первісна вартість	1001	1542155	2393397
знос	1002	315687	698963
Інвестиційна нерухомість:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	-	-
Нематеріальні активи:	1020	-	-
первісна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1030	-	-
Довгострокові біологічні активи:	1040	-	-
первісна вартість	1041	-	-
накопичена амортизація	1042	-	-
Запаси	1050	739051	793401
Виробництво	1060	-	-
Поточні біологічні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1965519	2487835
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:	1110	-	-
цінні папери, крім акцій	1111	-	-
акції та інші форми участі в капіталі	1112	-	-
Поточна дебіторська заборгованість:			
за розрахунками з бюджетом	1120	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	-	-
за наданими кредитами	1130	-	-
за виданими авансами	1135	-	-

(Доповнення Додатку 1)

за розрахунками із соціального страхування	1140	7341	-
за внутрішніми розрахунками	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	80810	92161
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:</i>			
<i>національній валюті, у тому числі в:</i>			
касі	1160	482448	536014
казначействі	1161	-	-
установах банків	1162	482448	536014
дорозі	1163	-	-
іноземній валюті	1165	-	-
<i>Кошти бюджетів та інших клієнтів на:</i>			
єдиному казначейському рахунку	1170	-	-
<i>рахунках в установах банків, у тому числі в:</i>			
національній валюті	1175	-	-
іноземній валюті	1176	-	-
інші фінансові активи	1177	-	-
Інші фінансові активи	1180	-	-
Усього за розділом II	1195	570599	628175
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1200	-	-
БАЛАНС	1300	2536118	3116010

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ			
Внесений капітал	1400	1435521	2286763
Капітал у дооцінках	1410	-	-
Фінансовий результат	1420	-778624	-2475154
Капітал у підприємствах	1430	-	-
Резерви	1440	-	-
Цільове фінансування	1450	-	-
Усього за розділом I	1495	656897	-188391
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
<i>Довгострокові зобов'язання:</i>			
за цінними паперами	1500	-	-
за кредитами	1510	-	-
інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	-	-
<i>Поточні зобов'язання:</i>			
за платежами до бюджету	1540	1432	241520
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	1835508	1877023
за кредитами	1550	-	-
за одержаними авансами	1555	-	-
за розрахунками з оплати праці	1560	5909	1584
за розрахунками із соціального страхування	1565	-	699998
за внутрішніми розрахунками	1570	36372	-
інші поточні зобов'язання, з них:	1575	-	484276
за цінними паперами	1576	-	-
	1595	1879221	3304401
Усього за розділом II	1600	-	-
III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			

(Доповнення Додатку 1)

IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	-	-
БАЛАНС	1800	2536118	3116010

Керівник (посадова особа) *Мирослав ДАНИЛОК*

Головний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби) *Марія КОВАЛЬ*

Додаток 2 (Баланс ВПУ №13 за 01.01.2022)

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
обліку в державному секторі 101 «Положення фінансової
звітності»

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2022	01	01
Установа	Вище професійне училище №13 м. Івано-Франківська	за СДРПОУ	03069529	
Територія	Івано-Франківська	за КАТОТГГ	UA26000000000069363	
Організаційно-правова форма господарювання	Державна організація (установа, заклад)	за КОПФГ	425	
Орган державного управління	Міністерство освіти і науки України	за КОДУ	11085	
Вид економічної діяльності	Професійно-технічна освіта	за КВЕД	85.32	

Одиниця виміру: грн
Періодичність: річна

БАЛАНС
на 01 січня 2022 року

Форма №1-дс

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ			
<i>Основні засоби:</i>	<i>1000</i>	293777	917863
<i>первісна вартість</i>	<i>1001</i>	450618	1153163
<i>знос</i>	<i>1002</i>	156841	235300
<i>Інвестиційна нерухомість:</i>	<i>1010</i>	-	-
<i>первісна вартість</i>	<i>1011</i>	-	-
<i>знос</i>	<i>1012</i>	-	-
<i>Нематеріальні активи:</i>	<i>1020</i>	7	7
<i>первісна вартість</i>	<i>1021</i>	15	15
<i>накопичена амортизація</i>	<i>1022</i>	8	8
Незаввершені капітальні інвестиції	1030	-	-
<i>Довгострокові біологічні активи:</i>	<i>1040</i>	-	-
<i>первісна вартість</i>	<i>1041</i>	-	-
<i>накопичена амортизація</i>	<i>1042</i>	-	-
Запаси	1050	588207	599176
Виробництво	1060	-	-
Поточні біологічні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	881991	1517046
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1100	-	-
<i>Довгострокові фінансові інвестиції, у тому числі:</i>	<i>1110</i>	-	-
цінні папери, крім акцій	1111	-	-
акції та інші форми участі в капіталі	1112	-	-
<i>Поточна дебіторська заборгованість:</i>			
за розрахунками з бюджетом	1120	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1125	-	-
за наданими кредитами	1130	-	-
за виданими авансами	1135	-	-

1.0

Додаток 2
(доповнення)

за розрахунками із соціального страхування	1140	53950	11584
за внутрішніми розрахунками	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1150	41988	54248
Поточні фінансові інвестиції	1155	-	-
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:</i>			
<i>національній валюті, у тому числі в:</i>	1160	129673	159003
касї	1161	-	-
казначействї	1162	129673	159003
установах банків	1163	-	-
дорозї	1164	-	-
іноземній валюті	1165	-	-
<i>Кошти бюджетів та інших клієнтів на:</i>			
єдиному казначейському рахунку	1170	-	-
<i>рахунках в установах банків, у тому числі в:</i>	1175	-	-
національній валюті	1176	-	-
іноземній валюті	1177	-	-
Інші фінансові активи	1180	-	-
Усього за розділом II	1195	225611	224835
III. ВІТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1200	-	-
БАЛАНС	1300	1107602	1741881

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ			
Внесений капітал	1400	363031	1046529
Капітал у дооцінках	1410	-	-
Фінансовий результат	1420	-1937892	-2482498
Капітал у підприємствах	1430	-	-
Резерви	1440	-	-
Цільове фінансування	1450	-	-
Усього за розділом I	1495	-1574861	-1435969
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
<i>Довгострокові зобов'язання:</i>			
за цінними паперами	1500	-	-
за кредитами	1510	-	-
інші довгострокові зобов'язання	1520	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1530	-	-
<i>Поточні зобов'язання:</i>			
за платежами до бюджету	1540	318559	162259
за розрахунками за товари, роботи, послуги	1545	1472777	1216499
за кредитами	1550	-	-
за одержаними авансами	1555	-	-
за розрахунками з оплати праці	1560	45949	9325
за розрахунками із соціального страхування	1565	845178	1789767
за внутрішніми розрахунками	1570	-	-
інші поточні зобов'язання, з них:	1575	-	-
за цінними паперами	1576	-	-
Усього за розділом II	1595	2682463	3177850
III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	1600	-	-

у ків

1.02.

Додаток 2
(доповнення)

IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	1700	-	-
БАЛАНС	1800	1107602	1741881

Керівник (посадова особа)

Мирослав ДАНИЛЮКГоловний бухгалтер (спеціаліст,
на якого покладено виконання
обов'язків бухгалтерської служби)Марія КОВАЛЬу
нів

1.02

Додаток 3
(кошторис на 2024 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
28.01.2002 № 57 (у редакції наказу
Міністерства фінансів України від 04
грудня 2015 року № 1118)

Затверджений у сумі:
**Двадцять чотири мільйона
дев'яност сімдесят вісім тисяч
триста гривень**
24 978 300 грн
(сума словами і цифрами)

ПОГОДЖЕНО
Перший заступник міського голови
Вікторія СІВАНІНА
І.к. 04054346
Конітер Івано-Франківської
областної ради

Заступник міського голови
директор Департаменту освіти
та науки
Вікторія ПРОТІВКО
М.П.

КОШТОРИС
на 2024 рік

03069529 Вище професійне училище №13 м. Івано-Франківськ
(код за СДРПОУ та найменування бюджетної установи)

м.Івано-Франківськ
(найменування міста, району, області)

Вид бюджету Місцевий.

код та назва відомчої класифікації видатків та кредитування бюджету 06 Орган з питань освіти і науки.

код та назва програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету

(код та назва програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (код та назва Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів 0611091 Підготовка кадрів закладами професійної (професійно-технічної) освіти та іншими закладами освіти за рахунок коштів місцевого бюджету.)

(грн)

Найменування	Код	Усього на рік		РАЗОМ
		загальний фонд	спеціальний фонд	
1	2	3	4	5
НАДХОДЖЕННЯ - усього	x	20 413 700,00	4 564 600,00	24 978 300,00
Надходження коштів із загального фонду бюджету	x	20 413 700,00	x	20 413 700,00
Надходження коштів із спеціального фонду бюджету, у тому числі	x		4 564 600,00	4 564 600,00
надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	25010000	x	4 564 600,00	4 564 600,00
(розписати за підгрупами)				
Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю	25010100	x	1 760 600,00	1 760 600,00
Надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності	25010200	x	2 672 600,00	2 672 600,00
Плата за оренду майна бюджетних установ	25010300	x	131 400,00	131 400,00
інші джерела власних надходжень бюджетних установ	25020000	x		
(розписати за підгрупами)				
інші надходження, у тому числі:		x		
інші доходи (розписати за кодами класифікації доходів бюджету)		x		
Фінансування (розписати за кодами класифікації фінансування бюджету за типом боргового зобов'язання)		x		
повернення кредитів до бюджету (розписати за кодами програмної класифікації видатків та кредитування бюджету, класифікації кредитування бюджету)		x	**	**
ВИДАТКИ ТА НАДАННЯ КРЕДИТІВ - усього	x	20 413 700,00	4 564 600,00	24 978 300,00
Поточні видатки	2000	20 413 700,00	4 564 600,00	24 978 300,00
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	2100	13 033 800,00	1 439 600,00	14 473 400,00
Оплата праці	2110	10 684 300,00	1 180 000,00	11 864 300,00
Заробітна плата	2111	10 684 300,00	1 180 000,00	11 864 300,00
Грошове утримання військовослужбовців	2112			
Суддівська винагорода	2113			
Нарахування на оплату праці	2120	2 349 500,00	259 600,00	2 609 100,00
Використання товарів і послуг	2200	3 773 400,00	3 117 000,00	6 890 400,00
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	2210	186 300,00	331 500,00	517 800,00
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	2220	2 300,00	5 000,00	7 300,00
Продукти харчування	2230	178 000,00	450 000,00	628 000,00
Оплата послуг (крім комунальних)	2240	63 200,00	87 400,00	150 600,00

Додаток 3
(доповнення)

Видатки на відрядження	2250			
Видатки та заходи спеціального призначення	2260			
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	2270	3 343 600,00	2 243 100,00	5 586 700,00
Оплата теплопостачання	2271	2 962 600,00	908 700,00	3 871 300,00
Оплата водопостачання і водовідведення	2272	90 200,00	218 500,00	308 700,00
Оплата електроенергії	2273	283 100,00	1 083 200,00	1 366 300,00
Оплата природного газу	2274			
Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	2275	7 700,00	32 700,00	40 400,00
Оплата енергосервісу	2276			
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	2280			
Дослідження і розробки, окремі заходи розвитку по реалізації державних (регіональних) програм	2281			
Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	2282			
Обслуговування боргових зобов'язань	2400			
Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	2410			
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	2420			
Поточні трансферти	2600			
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	2610			
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	2620			
Трансферти урядам зарубіжних країн та міжнародним організаціям	2630			
Соціальне забезпечення	2700	3 606 500,00		3 606 500,00
Виплата пенсій і допомоги	2710			
Стипендії	2720	3 513 500,00		3 513 500,00
Інші виплати населенню	2730	93 000,00		93 000,00
Інші видатки	2800		8 000,00	8 000,00
Капітальні видатки	3000			
Придбання основного капіталу	3100			
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	3110			
Капітальне будівництво (придбання)	3120			
Капітальне будівництво (придбання) житла	3121			
Капітальне будівництво (придбання) інших об'єктів	3122			
Капітальний ремонт	3130			
Капітальний ремонт житлового фонду (приміщень)	3131			
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132			
Реконструкція та реставрація	3140			
Реконструкція житлового фонду (приміщень)	3141			
Реконструкція та реставрація інших об'єктів	3142			
Реставрація пам'яток культури, історії та архітектури	3143			
Створення державних запасів і резервів	3150			
Придбання землі і нематеріальних активів	3160			
Капітальні трансферти	3200			
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	3210			
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	3220			
Капітальні трансферти урядам зарубіжних країн та міжнародним організаціям	3230			
Капітальні трансферти населенню	3240			
Надання внутрішніх кредитів	4110			
Надання кредитів органам державного управління інших рівнів	4111			
Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям	4112			
Надання інших внутрішніх кредитів	4113			
Повернення інших внутрішніх кредитів	4123			
Надання зовнішніх кредитів	4210			
Нерозподілені видатки	9000			

В.о. директора

Голов бухгалтер

М.П.

Начальник фінансового управління

М.П.

... Заповнюється розпорядниками нижчого рівня, територіальними розпорядниками та національними закладами вищої освіти, яким безпосередньо встановлені призначення у державному бюджеті.

Мирослав ДАНИЛЮК

(підпис)

Марія КОВАЛЬ

(підпис)

Галина ЯКІВ

Додаток 4
(Звіт про обіг бюджетних коштів)

ЗВІТ
про обіг бюджетних коштів
за квітень 2024 року

№ з/п	КЕКВ	Назва товару чи послуг	Сума (тис.грн)	Джерело надходження коштів	
				(місцевий бюджет, освітня субвенція)	(депутатські кошти, бюджет розвитку)
1	2111	Зарплата плата	887,836	бюджет	
2	2120	Нарахування на оплату праці	187,997	бюджет	
3	2240	Послуги інтернету	0,550	бюджет	
4	2240	Проведення відбору проб води питної	2,563	бюджет	
5	2271	Постачання теплової енергії	248,808	бюджет	
6	2210	Металопластикова конструкція	66,241	бюджет	
7	2282	Перевірка знань з охорони праці	1,560	бюджет	
8	2240	Послуги з ЄДБО	3,982	бюджет	
9	2230	Компенсація за харчування	4,687	бюджет	
10	2230	Продукти харчування	15,453	бюджет	
11	2273	Постачання електроенергії	40,813	бюджет	
12	2240	Плата за обслуговування	0,500	бюджет	
13	2272	Водопостачання і водовідведення	15,205	бюджет	
14	2275	Вивіз побутових відходів	0,809	бюджет	
15	2720	Стипендія	298,684	бюджет	
16	2240	Телекомунаційні послуги	0,283	бюджет	
17	2282	Нарахування на оплату праці	16,629	Фаховий молодший бакалавр	
18	2720	Стипендія	53,750	Фаховий молодший бакалавр	
19	2282	Зарплата плата	80,304	Фаховий молодший бакалавр	
20	2111	Зарплата плата	220,600	Субвенція	
21	2120	Нарахування на оплату праці	55,107	Субвенція	
	Всього:		2182,361		

В.о. директора
Головний бухгалтер

Мирослав ДАНИЛЮК
Марія КОВАЛЬ

Додаток 4

(Звіт про надходження та використання бюджетних коштів за іншими джерелами власних надходжень)

ЗВІТ
про надходження та використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень
за квітень 2024 рік

№ з/п	Джерело поступлення коштів за іншими джерелами власних надходжень	Сума, грн.	Використано коштів	в тому числі:	
				за рахунок отриманих коштів	натуральна форма
1	Благодійні внески від батьків	14 500,00			
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
	Всього:			0,00	0,00

В.о. директора
Головний бухгалтер

Мирослав Данилюк
Марія КОВАЛЬ